DUHA

ZAJÍMAVOSTI A KRÁSY ČÍNY

01/2017

Editorial

Když jsem byla v Číně před mnoha lety na studijní stáži a blížily se Vánoce, pořád jsem čekala, jestli se objeví klasická předvánoční atmosféra. Čekala jsem marně. V té době představovaly Vánoce svátek západního světa a prostě bylo cítit, že v čínské společnosti tradici nemají. Ano, v obchodních domech se sem tam nějaký ten Santa Klaus objevil, ale jinak se nic nezměnilo, ve škole se stejně učilo a o vánočních prázdninách jsme si mohli nechat leda tak zdát. Naopak, v období, kdy v Čechách již život opět běžel každodenních kolejích, v Číně se ještě jen chystalo vše na oslavy Nového roku. Tehdy, jako i při mnoha jiných příležitostech, jsem si opět uvědomila, jak se naše zvyky liší a co je pro nás tak samozřejmé, je pro jiné země exotické.

Velkou část tohoto čísla Duhy jsme se rozhodli věnovat tradičním čínským svátkům, zvyklostem a příběhům, které se s nimi pojí. Přestože vychází z naprosto odlišného kulturního nebo náboženského pozadí a slaví se v jiných obdobích, v něčem se přeci jen trochu podobají těm našim - rodiny se schází a i když třeba její členové žijí stovky kilometrů od svých rodišť, v tyto dny se vrací, aby se alespoň jednou za rok setkali se svými blízkými.

Přejeme vám příjemné čtení.

Zuzana Franklinová
redaktorka časopisu DUHA

Obsah

4 Jarní svátky
7 Rok 2017 rok kohouta
8 ČÍNA 21. století...
11 Lampionový festival
12 Klidná krása sučouských zahrad
17 Novoroční lahůdky
18 Čching-tao ve vzletné náladě
26 Svátek čistoty a jasu
27 Svátek dračích člunů
28 Čchü Jüan a nářek nad Setkáním s hořkostí
29 Svátek dvou sedmiček
30 Svátek dvou devítek
32 Obětování bohu krbu
34 Svátek osmičky mrazivého prosince
35 Reforma důchodového systému – nové příležitosti ke spolupráci
35 Čínská měna vstupuje do SDR
36 Zimní slunovrat
38 Předvečer Nového roku
40 Čínská národnostní menšina Miao
46 Legendární osobnosti taoismu
48 Vybírání jmen pro děti v čínském stylu
50 Mnich z hor Lao-šan

Časopis DUHA Zajímavosti a krásy Číny
čtvrtletník, 6. ročník

Registrován v evidenci periodického tisku pod evidenčním číslem:
MK ČR E 21261
ISSN: 2336-1905
Náklad: 5 000 ks

Datum vydání: 1. 8. 2017

M-Phoenix, s.r.o.

Vydává: **M-Phoenix, s.r.o.**
Turnovského 497/2, 100 00 Praha 10
IČ: 241 86 236, DIČ: CZ24186236

Výroba: M-Phoenix, s.r.o.
ve spolupráci s CRI (http://asiednes.cz)

Grafická úprava: Jan Mottl
(www.janmottl.cz)

Jazykové korektury: Michaela Drahovzalová

Foto: archiv CRI, archiv M-Phoenix, s.r.o., Shutterstock, Adobe Stock

Kontakt pro zájemce o reklamu nebo bezplatné zasílání časopisu na:
casopisduha@seznam.cz

Starší čísla najdete ke stažení na stránce **www.mphoenix.eu**

Jarní svátky

Jarní svátky, čínsky „čchun-ťie" (春节), znamenají pro Číňany nejvýznamnější tradiční svátky, stejně jako Vánoce pro lidi na západě. S postupem časů se jejich obsah i zvyklosti změnily, přesto nadále zaujímají v myšlení a životě Číňanů nenahraditelné místo. Jejich tradice sahá do doby před 4 000 lety, ale „Novým rokem" se začaly nazývat až po přijetí gregoriánského kalendáře v roce 1911. Na rozdíl od evropského nového roku však čínský lunární nový rok začíná vždy v den, kdy měsíc podruhé od zimního slunovratu dosáhne novu. Podle tradice začínají Číňané slavit už 23. dne 12. měsíce lunárního kalendáře a oslavy končí lampiónovou slavností v 15. den lunárního nového roku. Celé svátky trvají asi tři týdny. Poslední den v roce a první den lunárního nového roku představují nejdůležitější dny a také vrchol Jarních svátků.

Předchází jim pečlivé přípravy. Ve venkovských domácnostech se dělá generální úklid, pere se ve velkém ložní prádlo, aby se odstranila stará špína a aby vstup do nového roku provázela čistota. Samozřejmě nesmí chybět nejrůznější lahůdky, od tradičních taštiček ťiao-c' až po různé sladkosti a ovoce. V čínských městech tento předsváteční ruch začíná mnohem dříve. Kulturní a umělecké soubory i společenské spolky chystají pestrý program. Televizní stanice zkouší galaprogramy, ve velkých parcích se připravují tradiční poutě a lidové zábavy. Obchodní domy, tržiště a prodejny nabízejí sváteční zboží z různých koutů země i ze zahraničí. Podle statistických údajů představuje spotřeba Číňanů o Jarních svátcích přes třetinu jejich celoroční spotřeby.

V různých koutech Číny se v tomto období vykonávají různé zvyky, ale jak na severu, tak i na jihu země je nezbytná přednovoroční večeře v rodinném kruhu u bohatě prostřeného stolu. Jižané kladou na stůl obvykle přes deset chodů, mezi nimi však nesmí chybět tofu a ryba, protože výslovnost těchto jídel je v čínštině podobná výrazu pro hojnost a blahobyt. Nejtypičtějším svátečním jídlem v severní Číně bývají taštičky, nazvané ťiao-c', plněné masem, zeleninou nebo čímkoli jiným.

Po slavnostní večeři lidé bdí dlouho do noci, aby se rozloučili se starým rokem. V té chvíli se děti těší z novoročních dárků. Když se starý rok přehoupne do nového, lidé zapalují ohňostroje a odpalují dělobuchy, aby zahnali zlé duchy a přivítali Nový rok. Z důvodu bezpečnosti a ochrany životního prostředí však bylo v posledních letech v Pekingu a dalších velkých městech odpalování petard v centru měst zakázáno. První den lunárního nového roku se lidé strojí svátečně, zpravidla doma přijímají návštěvy nebo se sami vyberou na návštěvu k příbuzným a přátelům, aby si vzájemně popřáli štěstí v novém roce.

Součástí mnohých lidových slavností při oslavě Jarních svátků jsou tradiční představení ve zvířecích převlecích. Tančí se zvláště lví a dračí tance, předvádí akrobatické chození na chůdách, konají se jarmarky, poutě a mnoho dalších atrakcí. Všude vládne veselí a sváteční atmosféra. Samozřejmě mnoho lidí zůstává doma u dobrého jídla a televize, protože během svátků je televizní program nabitý zábavnými vystoupeními, hudbou a vtipnými historkami.

Na oslavu Jarních svátků se lepí na dveře domácností dvojverší napsané na červeném papíře, obsahující příznivé poselství pro nadcházející rok. Doma se vy-

věšují rudé lampióny a obrázky s výjevy, jako je blahobytná domácnost, veselá práce a přírodní krajina.

Lampiónový festival také tvoří velmi důležitou součást Jarních svátků. Koná se vždy 15. dne prvního měsíce lunárního nového roku. V tento den po večeři lidé vychází do ulic anebo veřejných parků, aby si prohlíželi různobarevné zářící lampióny a lampiónová představení.

Se zvyšováním životní úrovně se mění i způsob trávení svátků. Dnes Číňané využívají volných dnů na cestování do jiných měst nebo do zahraničí.

Zvyky na Svátky jara den za dnem

„Malý Nový rok", který připadá na 23. den 12. měsíce podle lunárního kalendáře, je také známý jako festival Boha kuchyně, který v každé domácnosti dohlíží na morální jednání jejích členů. V tento den nabízí lidé Bohovi kuchyně oběti a pálí jeho papírovou podobiznu, což symbolizuje jeho cestu do nebe. Tam podává Nefritovému císaři zprávu o chování rodiny v uplynulém roce. Bůh kuchyně je pak přivítán zpět vložením nové podobizny do blízkosti sporáku.

24. den 12. měsíce lunárního kalendáře provádí rodiny pečlivý úklid, aby se připravily na přicházející nový rok. Podle tradice se musí démoni a božstva během posledního měsíce roku rozhodnout, zda se vrátí do nebe nebo zůstanou na zemi. Proto se lidé důkladně umývají a uklízí svá obydlí, aby zajistili včasný odchod démonů a božstev.

25. den 12. měsíce lunárního kalendáře vyrábí lidé tofu. Podle legendy v tento den Nefritový císař ochutnává zbytky tohoto sójového tvarohu, aby zažil asketický život. Podle taoistického bájesloví je Nefritový císař taoistický vládce nebes, lidstva a pekla. V tradičním čínském náboženském panteonu zastává jedno z nejdůležitějších míst.

26. den 12. měsíce lunárního kalendáře se má podle lidové tradice porazit vepř, aby se připravilo maso na svátky. V dávných dobách bylo maso vzácné, proto se schovávalo na tuto nejdůležitější chvíli v roce. V současné době se život lidí zlepšil a maso je běžnou každodenní součástí stravy. Přesto je pro mnoho Číňanů důležitou součástí oslav.

27. den 12. měsíce lunárního kalendáře lidé zabíjí kuřata a nakupují zásoby na blížící se svátky. Kuře tvoří nepostradatelnou součást jídelníčku.

Poté, co lidé uklidí a připraví jídla, začnou 28. den 12. měsíce lunárního kalendáře zdobit své domovy, aby vytvořili veselou atmosféru. Mezi tradiční dekorace patří jarní dvojverší, novoroční obrázky, obrazy Bohů dveří a vystřihovánky.

29. den 12. lunárního měsíce se navštěvují hroby předků. Říká se, že se Svátky jara vyvinuly za dynastie Šang (1600 - 1100 př. n. l.) z obětních rituálů bohům a předkům na konci starého a začátku nového roku.

Celou noc z 30. dne 12. měsíce lunárního kalendáře na 1. den 1. měsíce čínského nového roku lidé nespí. Podle pověsti se v tuto noc objevuje příšera nazývaná Nien, která škodí lidem, proto všichni zůstávají vzhůru a shromažďují se venku, aby ji zaplašili a prožili nový rok v míru. Zvyk zůstat vzhůru (v čínštině: šou-tchaj-suej) symbolizuje odvrácení všech nemocí a katastrof a hodně štěstí v novém roce. Číňané přikládají této noci velký význam.

1. den čínského nového roku, také známý jako „den kuřete", začíná oficiálně o půlnoci. Lidé obvykle odpalují petardy a dělají tolik rámusu, kolik jen dokážou, aby zahnali příšeru Nien. Kromě toho starší generace rozdává červené obálky plné peněz (v čínštině: ja-suej-čchien), které znamenají požehnání pro děti a dospívající.

2. den se vdané dcery obvykle vrací domů na návštěvu rodičů, příbuzných, blízkých

>>>

a přátel. V tradiční společnosti neměla vdaná žena mnoho příležitostí navštívit své rodiče.

3. den je podle folkloru „svatebním dnem krys", v čínštině: lao-šu čchü-čchin, proto chodí lidé brzo spát, aby měly krysy dost prostoru pro svou svatbu.

4. den lidé vítají Boha kuchyně. Ten po svém návratu kontroluje domácnost, proto by její členové neměli odcházet z domova.

5. den má narozeniny Bůh bohatství, které lidé slaví velkým banketem. Tento den je také známý jako Svátek pcho-wu, což doslova znamená „rozlomit na pět částí". Podle zvyku v tento den přestává platit mnoho novoročních zákazů.

6. den lidé obvykle odkládají své staré oblečení, odpadky a další nepotřebné věci, aby je odnesl Bůh chudoby a aby přivítali štěstí v novém roce.

7. den je označován jako „den lidí" a ve většině částí Číny jí lidé v tento den nudle, které v čínské kultuře symbolizují dlouhověkost.

8. den se oslavuje proso, důležitá plodina ve starověké Číně. Pokud je tento den jasno, bude podle lidové pranostiky v novém roce dobrá sklizeň. Pokud je ale zataženo, nebo dokonce deštivo, bude úroda špatná.

9. den se nazývá „tchi-kchung-tan", neboli narozeniny Nefritového císaře. Tento den se pořádají v taoistických chrámech velkolepé obřady. Obětiny se nabízí Nefritovému císaři i v domácnostech.

10. den je považován za narozeniny Boha kamenů, protože kameny hrály velmi důležitou roli v zemědělské společnosti starověké Číny. V tento den nesmí lidé hýbat s žádnými kameny, jinak se nebude dařit plodinám. Kromě toho lidé také pálí kadidlo a svíčky a nabízí Bohu kamenů palačinky.

11. den se připravují oběti pro C'-ku, strážného anděla slabých žen.

12. den lidé nakupují a věší lampiony.

13. den pokračují přípravy na Lampionový festival.

14. den se slaví narozeniny bohyně Linšuej, která podle legendy chrání ženy před smrtí při porodu. Lidé nabízí v tento den bohyni oběti.

15. den 1. lunárního měsíce se slaví Lampionový festival, čínsky Jüan-siao-ťie. Tento den vrcholí oslavy Čínského nového roku. Od časného rána probíhají v ulicích lví a dračí tance a večer vychází rodiny ven, aby si užily pohled na zářící lampiony. Číňané také v tento den jedí jüan-siao, tradiční kuličky vyrobené z lepkavé rýžové mouky, které symbolizují rodinnou pospolitost. Tento den oficiálně končí oslavy Svátků jara.

Zdroj: CRI ■

Rok 2017
ROK KOHOUTA

Čínský lunární rok začíná obvykle koncem našeho ledna nebo začátkem února, letos připadl začátek na 28. ledna a podle čínského horoskopu vládne znamení kohouta. Prakticky každý Číňan ví, v jakém znamení se narodil a jaká charakteristika danému znamení přísluší. Každý člověk je ovlivněn znamením, elementem a aspektem roku i dvouhodiny, ve které se narodil.

U lidí narozených pod vládou určitého znamení čínského zvěrokruhu můžeme rozpoznat jisté společné vlastnosti. Narození ve znamení kohouta jsou například velmi vnímaví a mají schopnost věci předvídat. Pravděpodobně se tato charakteristika odvozuje od všeobecně známého chování kohoutů, kdy kokrháním ohlašují začátek svítání a jsou spolehlivým indikátorem náhlé změny počasí. „Kohoutům" se připisuje pět kladných vlastností: inteligence, statečnost, spolehlivost, rytířství a pečlivost. Kohoutí hřeben symbolizuje inteligenci, pařáty rytířství. Statečnost se odvozuje od bojovné nátury kohoutů a spolehlivost pramení z pravidelného ohlašování úsvitu. Postava odhodlaného kohouta odolávajícího náporu větru a deště zároveň patří mezi tradiční témata čínské tušové malby.

Pokud jde o ty méně lichotivé vlastnosti, „kohouti" rádi vychvalují sami sebe a touží po pozornosti a obdivu ostatních. Na svém zevnějšku si zakládají mnohem víc než jiná znamení. Jsou výmluvní, vyjadřují se jasně a přesně. V negativní podobě jsou však upovídaní až rýpaví. Obecně se nejlépe snášejí s lidmi ve znamení buvola a hada, a naopak si moc nerozumí se znamením králíka a ovce.

Postava kohouta se nevyskytuje pouze v čínském zvěrokruhu. Svoje pevné místo má rovněž v lidové kultuře a symbolice. „Kohout" se v čínštině vyslovuje velice podobně jako slovo pro štěstí, proto je s ním úzce spojován. Motiv kohouta a květiny, které se lidově říká kohoutí hřeben neboli nevadlec hřebenitý, je šťastným znamením symbolizujícím dosažení vysokého společenského postavení. Čínské slovo pro kohoutí hřeben je totiž homonymní se slovem označujícím státního úředníka. Umístění květiny nad hlavu kohouta navíc znásobuje štěstí a je symbolem povýšení. Společně s kohouty se často zobrazují i pivoňky, protože symbolizují bohatství a vysoké postavení. Vyobrazení kohouta a slepice evokuje přísného otce a laskavou matku, ve spojení s pěti kuřátky symbolizuje úspěšnou výchovu potomků.

V čínštině se používá mnoho čtyřslabičných idiomatických výrazů, které obsahují slovo kohout či kuře, a k řadě z nich se vážou celé příběhy. Řada idiomů obsahujících slova kohout a pes odkazuje ke vztahům v rodině a k mezilidským vztahům vůbec. Spojení „ťi-čchüan pu ning" neboli „kohouti a psi nejsou v klidu" označuje zmatek v rodině, situaci, kdy je všechno vzhůru nohama nebo kdy je narušena vnitřní rovnováha člověka.

Podle lidových zvyků se doporučuje, aby žena po porodu jedla kuře dušené pouze v rýžovém víně a v sezamovém oleji s přidáním starého zázvoru. V ideálním případě se použije kuře chované doma v přirozených podmínkách, tehdy je posilující účinek pokrmu nejsilnější.

Dalším zvykem je pořádání přednovoročních hostin pro zaměstnance. Mezi řadou jídel nesmí samozřejmě chybět kuře. V dřívějších dobách se kuře servírovalo i s hlavou a mísa se natočila na stole tak, aby směřovala k zaměstnanci, kterého měl šéf v úmyslu propustit.

Tento opeřenec je spojován i s dalšími zvyky a významy, záleží na tom, jak a v jaké situaci se použije.

Zdroj: CRI ■

ČÍNA 21. století...

Čína svou kulturou okouzluje a inspiruje svět více než 3 tisíce let

Na základě pozvání našich čínských přátel jsem měl možnost poznat hlavní město a dvě provinční města Číny - Peking (Beijing), Čcheng-tu (Chengdu) a Šanghaj (Shanghai) a to za 10 dnů. Přeprava mezi městy probíhala letecky a ve městě byl vždy připraven minibus včetně průvodce.

Tato cesta mi umožnila poznat vysoké pracovní nasazení obyvatel Číny, kteří mnohdy v hektickém tempu zvládají svou životní roli. Seznámil jsem se s tradiční čínskou architekturou, ale měl jsem také možnost si prohlédnout moderní architekturu a musím říci, že zážitky, které jsem si odvezl, na mě zanechaly velký dojem. Již teď vím, že tuto zemi je možno poznávat celý život pro její různorodost, historii, rozlehlost a zároveň vyspělost.

Itinerář naší cesty byl velmi bohatý na navštívená místa a památky. Doprava, ubytování a strava byly perfektní. Pomocí fotek a krátkého textu si Vám dovolím přiblížit své zážitky.

Přiletěli jsme z Prahy do Pekingu, kde jsme vzhledem k časovému posunu (7 hodin) mohli začít okamžitě s prohlídkou města. Všechna navštívená města jsou moderními velkoměsty, kde převládá velmi čilý dopravní ruch, ale také pořádek a čistota. Na pořádek dohlíží desítky policistů, kteří jsou viditelně označeni a nekompromisní při řešení přestupků (většinou jízdy řidičů se skútry po chodníku). Mimochodem řidiči těchto vozidel jsou takovou zvláštní skupinou lidí, někteří při jízdě kouří, telefonují a zřejmě také nemusí mít přilby. Mnohdy přepravují i více osob (většinou dětí). Přecházení ulice pro turisty je velmi nebezpečnou činností a je zapotřebí si dávat velký pozor na elektroskútry, které nejsou slyšet. Zde neplatí, že chodec, když má na semaforu zelenou, má automaticky přednost. I při tak velkém počtu vozidel, skútrů, kol a rikší jsem měl možnost zahlédnout pouze dvě menší autonehody. Vozidla, která se pohybují po městě, jsou evidentně nová anebo se stářím maximálně do pěti let.

Hlavní město Číny **Peking** (čínsky Beijing) je moderní světovou metropolí. S rozvojem města souvisí i značný nárůst počtu obyvatel a nárůst architektonických zajímavých výškových budov. Tyto výškové budovy nejčastěji slouží jako obchodní a adminis-

trativní centra, hotely, banky a pojišťovny, případně sídla významných zahraničních společností.

Ve městě je moderní dopravní infrastruktura, která se rozrůstá a rozšiřuje. Většinou se jedná o tříproudové dopravní tepny a také široké pruhy pro mopedy, skútry a kola. Vše doprovází vysoké tempo a intenzita, jakým procházejí stavební práce i život jeho obyvatel. V roce 2008 zde proběhly Olympijské hry se symbolikou šťastného čísla „8". Zahájení her bylo dne 8.8.2008 v 8 hodin 8 minut a dominantu tvoří Věž pro TV přenosy, dále Ptačí hnízdo a Pekingské národní plavecké centrum, které slouží jeho obyvatelům ke sportovním i rekreačním účelům.

Z turistického hlediska je Peking velmi zajímavým místem. Nachází se zde mnoho paláců, chrámů, cenných muzeí i památníků. Mezi nejvíce navštěvované památky patří Zakázané město, Náměstí Nebeského klidu, Letní palác, Chrám Nebes či Lámaistický chrám.

Zakázané město (císařský palác) tvoří ve skutečnosti ohromný palácový komplex, který se rozkládá na ploše 74 hektarů ve tvaru obdélníku. Zakázané město je lemováno desetimetrovou zdí a vodním příkopem, který dosahuje šířky až 52 m. V komplexu se nachází okolo 9 000 místností a je nádhernou ukázkou čínské architektury. Císařský palác v centru města bezprostředně sousedí s náměstím Nebeského klidu. Název Zakázané město se obecně vžil, protože do císařského paláce byl zakázán vstup prostým lidem. Jeho prostory mohli navštěvovat pouze hodnostáři, členové císařské rodiny a jejich služebnictvo. Císařský palác nechal založit třetí císař dynastie Ming. Svoji funkci plnil císařský palác od poloviny 15. století do začátku 20. století. Celkem zde sídlilo 24 císařů z dynastií Ming a Qing. Mezi nejvýznamnější objekty v Zakázaném městě patří tři velké síně (Nejvyšší harmonie, Centrální harmonie a Uchování harmonie), Brána nebeské čistoty a další stavby. Od roku 1987 je tento jedinečný komplex na seznamu světového kulturního dědictví.

Náměstí Nebeského klidu leží v samém centru Pekingu v těsné blízkosti zdí Zakázaného města. Toto náměstí má rozlohu 44 hektarů a může pojmout až milion lidí a bylo dějištěm všech významných událostí ve 20. století. Na východní straně ohraničuje náměstí Muzeum čínských dějin, na západní straně Velká síň lidu a budova čínského parlamentu, na jihu uzavírá náměstí Mauzoleum předsedy Maa a na severu pak brána do Zakázaného města s velikým portrétem Mao Ce-tunga.

Chrám Nebes se nachází ve velkém parku v jižní části Pekingu. Tato architektonicky velmi zajímavá stavba byla postavena v roce 1420 císařem Yongle z dynastie Ming, aby v něm císaři uctívali Nebesa, tedy nejvyššího vládce Universa. Kromě samotného Chrámu Nebes, který je dominantou celého areálu, stojí za povšimnutí také síň Nebeské klenby a síň Modliteb za dobrou úrodu. Celý park slouží jako místo pro relaxaci a odpočinek obyvatelům Pekingu.

Čcheng-tu je město v jihozápadní Číně, hlavní město provincie S'-čchuan. Počet obyvatel je odhadován na 15 milionů, což z Čcheng-tu činí páté největší město země.

>>>

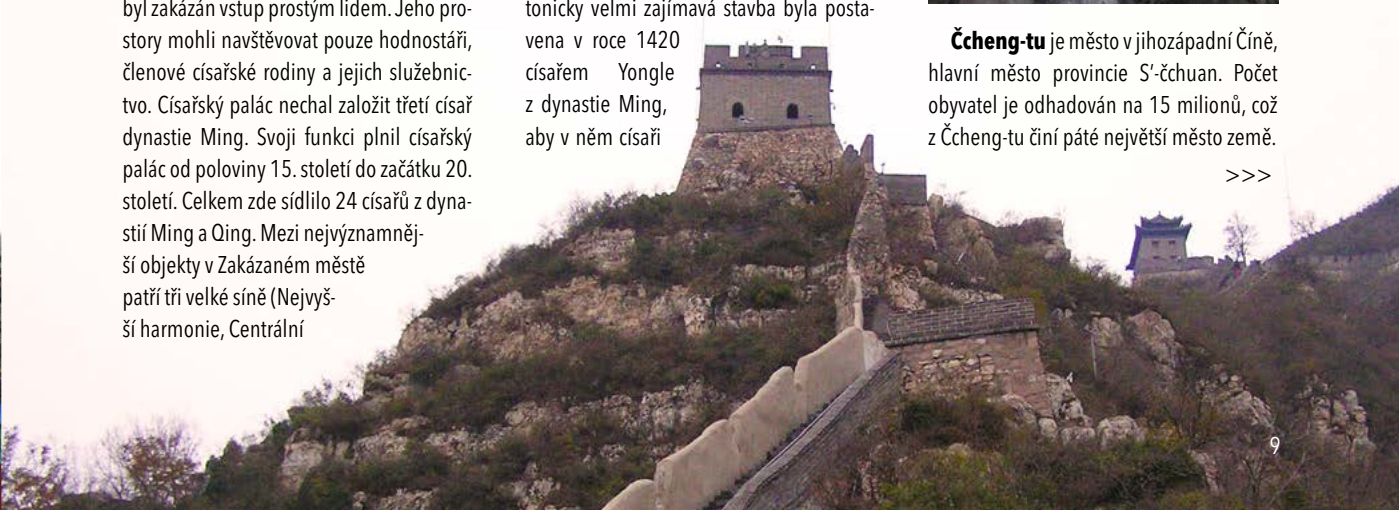

Mezi velice zajímavá turistická místa patří archeologické naleziště Jinsha. Moderní komplex v sobě ukrývá nalezené artefakty, které jsou staré více jak 3 000 let (jedná se o kulturu Ba-Shu).

Dalším zpestřením na naší cestě bylo navštívení parku PANDA BASE, kde chovají ve výběhu více jak 200 pand. Panda se stala od druhé poloviny 20. století národním symbolem Číny. Dnes již máte možnost se sem podívat přímým letem společností SICHUAN AIRLINES (odlétá v úterý a pátek z Prahy).

Panda velká dnes obývá pouze jižní část střední Číny, kde se vyskytuje v šesti izolovaných horských oblastech (Min-šan, Čchin-ling, Čchiung-laj, Liang-šan, Ta-si-ang-ling a Siao-siang-ling) v provinciích Kan-su, Šan-si a zejména S'-čchuan (Sečuán), kde žije kolem 75 % populace.

Panda velká je známá svou úzkou potravní specializací na různé druhy bambusu a s tím související specifickou adaptací (zkrátka si potrpí na dobrou stravu). Věříme, že do budoucna pandy získá i ZOO Praha.

Posledním městem, které jsme navštívili a měli možnost pozorovat i v noci z lodě, byla Šanghaj.

Šanghaj je samosprávní město s více než 25 miliony obyvatel a je nejlidnatější město Číny a významné kulturní a hospodářské centrum. Je zde neopakovatelná atmosféra, slévá se zde tradiční a moderní čínská architektura. K nebi se zde tyčí výškové budovy amerického stylu. V Šanghaji dnes stojí více jak 3 000 výškových budov a tempo další výstavby se zrychluje. Je zde druhá největší budova na světě - Shanghai Tower (výška 632 m).

Maglev je nejmodernější, nejrychlejší, ale také nejdražší druh kolejové dopravy. Vlak se pohybuje na polštáři magnetického pole, které je vytvářeno soustavou supravodivých magnetů, zabudovaných v trati i ve vlaku. Tento vlak má tedy místo kol speciální systém magnetů, včetně lineárních motorů a pohybuje se několik centimetrů nad kolejnicí.

Pro chvíle odpočinku si můžete zvolit Zahradu Yuyuan, která představuje klasickou čínskou zahradu se zásadami fengshui. Upravené stromky, jezírka, altánky a bonsaje.

Zhujiajiao jsou „Benátkami východu". Historie tohoto starobylého vodního města se začala psát asi před 1 700 lety. Určitě si musíte dopřát projížďku na loďce s převozníkem, který bravurně ovládá na zádi lodě velké pádlo, kterým loď pohání i řídí. Řeku Zhujiajlia lemuje mnoho kamenných mostů a také starověké budovy, kde jsou obchody a restaurace, včetně masážních a kosmetických salonů.

V pravidelném provozu je Maglev jako příměstská dráha na letiště v Šanghaji a jeho nejvyšší rychlost v době naší cesty činila 431 km/h (maximální rychlost činí až 500 km/h). Jeho pravidelný provoz byl zahájen počátkem roku 2004.

Maglev Šanghaj je nejrychlejším traťovým vozidlem na světě.

Veletrh cestovního ruchu Travel Fair 2016 – byla zde největší příležitost navázat kontakty s čínskými hotely a cestovními agenturami. Na jednom místě byla možnost se seznámit s významnými provinciemi Číny i autonomními oblastmi. Naši republiku zde zastupovala agentura Czech Trade.

Čína je turisticky velmi zajímavou a rychle se rozvíjející destinací.

Aleš Fritscher ■

Článek byl s laskavým svolením autora převzatý z Pražského zpravodaje

Lampionový festival

Lampionovým festivalem v noci prvního úplňku po Jarních svátcích velkolepě končí novoroční oslavy. Podle tradice se v tento den všude vyvěšují lampióny a večer se lidé u nich scházejí a soutěží v luštění nápisů. Zábavu provází taneční představení ve zvířecích převlecích, zvlášť lví a dračí tance nebo chození na chůdách.

Jak tato tradice vznikla? V roce 180 př. n. l. vstoupil císař Chan Wen-ti na trůn právě 15. dne prvního lunárního měsíce a na památku svého nástupu zavedl tento den jako státní svátek. Každý rok v noci tohoto dne opustil císař svůj dvůr, aby se bavil s prostými lidmi, ulice, dvorky a nádvoří se rozzářily světlem mnohobarevných lampiónů. Festival se slavil jako státní svátek až do roku 104 př. n. l., ale i poté se jeho tradice uchovala.

Podle historické dokumentace byla v roce 713 n. l. za dynastie Tchang v tehdejším hlavním městě Čchang-an, nynějším Si-anu, vytvořena impozantní sedm metrů vysoká lampionová hora sestávající z více než 50 000 barevných lampionů. Lampiony nejrůznějších tvarů byly zpravidla zhotoveny z barevných papírů či hedvábí. Často se na ně malovaly přírodní krajiny, pohádky, známé osobnosti nebo květiny a zvířata.

A jak jinak, i tento festival provázely typické lahůdky, kuličky z lepkavé rýžové mouky plněné cukrem, sezamovými semínky, různými oříšky, čokoládou a dalšími dobrotami. Na severu Číny se nazývají „jüan-siao" a na jihu země se jím říká „tchang-jüan" či „tchang-tchuan". Kulatý tvar symbolizuje rodinné setkání a štěstí. V současnosti se připravuje přes třicet druhů náplní. K nejlepším patří ty z provincie Chu-nan a města Ning-po v jihočínské provincii Če-ťiang, jakož i z Šanghaje a Pekingu.

Zdroj: CRI ■

Klidná krása sučouských zahrad

Chcete-li na chvíli utéct z rušné Šanghaje a užít si trochu zeleně, pak je Su-čou s desítkami klasických zahrad navozujícími zdání divokých skal, hor a řek ideálním místem. Díky rychlovlaku, kterým se z Šanghaje do Su-čou dostanete za půl hodiny, zvládnete výlet i za jeden den. Toto na čínské poměry malé město v provincii Ťiang-su je známé jako město zahrad a na čínských turistických mapách má stálé místo. Bývá nazýváno také jako „ráj na zemi“.

Východní část města je proslulá soukromými zahradami, které jsou však otevřené i veřejnosti. Západ posetý překrásnými parky připomíná venkov. Deník Shanghai Daily se omezuje na nejvýznamnější památky a doporučuje dvě trasy, které návštěvníky provedou těmi nejslavnějšími zahradami, a také jednou napůl skrytou, o které ani mnozí místní obyvatelé nemají potuchy. Kromě nich se na těchto trasách dostanete i k historickým památkám obou částí města.

Východní okruh

Zahrada Čuo-čeng

Zahradě Čuo-čeng, které se říká také zahrada Skromného úředníka, je přes pět set let a patří mezi čtyři nejslavnější zahrady Číny. Každé jaro tady rozehrají rozkvetlé azalky svými pestrými barvami svůj květinový tanec. Vždy 8. května se při příležitosti Slavnosti azalek vystavují v pěti zákoutích zahrady vzácné druhy těchto květin. V průběhu slavnosti se netočí vše jen kolem nich. V pavilonu „Naslouchání dešti" předělanému na staromódní studovnu se můžete ponořit do atmosféry každodenního života učence z dynastie Ming (1468 – 1644). Su Čching-chua, hostitel kulturního salónu, tady obvykle předvádí čajový obřad a nabízí čerstvě připravený čaj pchu-er. Můžete se naučit, jak vyrobit otisky z nápisů na kamenných deskách vytesaných mistrem rytcem, Čchen Cchun-nanem. Nebo můžete sledovat řemeslníky při výrobě čínské citery ku-čchin, strunného hudebního nástroje oblíbeného mezi starověkými literáty. Jaká by to ale byla slavnost, kdyby se tento ušlechtilý nástroj nerozezněl?

Zahrada láká spoustu návštěvníků, takže se davům v běžných otevíracích hodinách nevyhnete. Chcete-li si ale vychutnat tuto někdejší oázu klidu v komorní atmosféře, můžete využít VIP prohlídku. O půl sedmé ráno, předtím, než je zahrada otevřena pro veřejnost, se ti, kteří si tuto prohlídku objednali, sejdou u severní brány. Denně se dostane jen na osmnáct šťastlivců. Nejprve je zkušený průvodce provede všemi zákoutími, pak si mohou volně vychutnat poklidný začátek dne.

Sučouské muzeum

Jen několik kroků od zahrady Skromného úředníka natrefíte na Sučouské muzeum. Navrhl ho slavný architekt I. M. Pei. Muzeum se pyšní bohatou kolekcí maleb, kaligrafií, porcelánu, řemeslných výrobků, vyřezávaných pečetí a historických předmětů starších než 3 000 let, které se datují až do doby kultury Wu.

Zahrada Lvího lesa

Další zastávkou na východním okruhu je zahrada Lvího lesa, která své jméno získala díky skalám legračních tvarů, z nichž některé připomínají lvy. Tato důmyslně navržená zahrada se rozkládá pouze na jednom hektaru, ale najdete v ní všechno, zurčící potůčky, bujné stromy, klikaté cestičky, krásné pavilony a skalnaté kopečky.

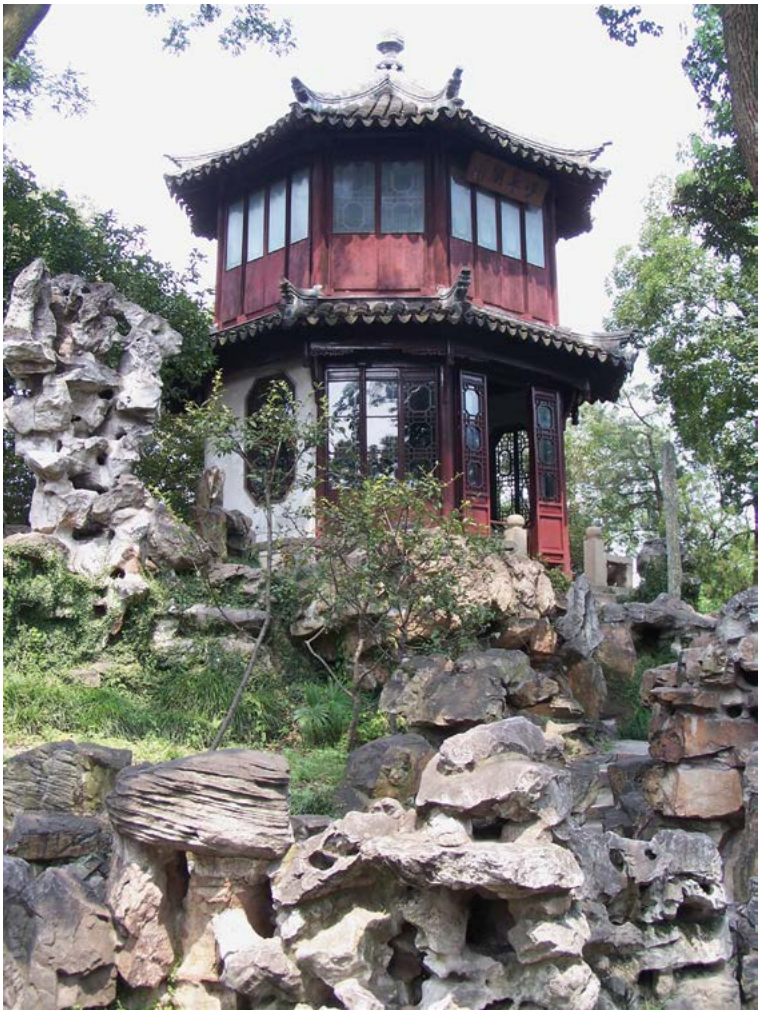

Zahrada Ou

Když vyjdete ze zahrady Lvího lesa, několikrát zahnete a projdete ulicí Pching-ťiang. Tuto starou cestu s kočičími hlavami lemují dílny s tradičními řemesly, obchůdky s pouličním jídlem i staré cihlové budovy. Dejte pozor, abyste nepřešli zahradu Útočiště milenců, která se schovává v útrobách uličky vedoucí z ulice Pching-ťiang. Je tak zastrčená, že o ní neví ani většina obyvatel Su-čou. Najít tuto zahradu může být náročné, ale pokud mluvíte čínsky, můžete se na cestu zeptat někoho ze sousedství. Tato zahrada v uličce Siao-sin-čchiao je jedinou zahradou ve městě, kterou ze tří stran obklopuje vodní příkop a kanál. Znak „ou" ve jménu zahrady označuje milenecký pár, a tak skutečně představuje zahradu lásky. Šen Ping-čcheng ji roku 1874 nechal vybudovat pro svoji ženu Jen Jung-chua.

Zahrada vyniká především svou vyváženostĺ. V západních zahradách mají všechna okna tvar měsíce, symbolizujícího ženskost, zatímco ve východní části zahrady můžete z oken ve tvaru slunce, symbolu mužskosti, pozorovat východ slunce. Snad každý koutek zahrady zdobí kaligrafie tesané do kamenných desek, rytiny v kamenech nebo skalnaté kopečky. Ve východní

>>>

zahradě nechal pan Šen postavit pro svou ženu prostornou studovnu. Něco takového nebylo obvyklé, protože studovny byly určeny pouze pro muže. Paní Jen však byla talentovanou malířkou a básnířkou a manžel ji chtěl takto obdarovat. Na jižní straně zahrady stojí u vodního příkopu pavilon Tching-lu, kam se mohla paní Jen posadit a naslouchat šumění vody. Jakmile uslyšela, že si povrchem vodní hladiny razí cestu vesla, věděla, že se její manžel vrací z práce.

Západní okruh

Zahrada Prodlévání

Zahrada Prodlévání jako by vypadla z oka zahradě Skromného úředníka, jen ve zmenšeném provedení. Na západě skalnaté kopečky připomínají slavné hory. Ve středu zahrady převládají vodní plochy a kopečky, zatímco východní část zahrady je proslulá svou architekturou. Nejvíc pozornosti přitahuje Vrcholek překrytý mraky, šest a půl metru vysoký a více než tunu vážící přírodní balvan z jezera Tchaj-chu. Tento tenký zvrásněný kámen ležící u jezírka Omývání mraků, ze tří stran obklopen skupinou budov, je považován za národní poklad.

Tygří kopec

Severozápadním směrem se dostanete k vyhlídkové oblasti Tygří kopec, kde se každoročně 27. dubna koná Svátek jarních květin. Vystavuje se zde více než šedesát druhů květin ve více než 100 000 květinách, moře azalek, pivoněk, tulipánů a hyacintů. U síně Tuan-liang se prodávají rukodělné výrobky z bambusu, na západní straně ulice Šang-šan se můžete seznámit se starými tkalcovskými stavy, kolovraty a můžete si koupit doma vyráběné oblečení. V průběhu svátku se na pódiu Sun-wu předvádí tanec „Bílé mraky a vůně čaje" a kromě toho se mohou návštěvníci dozvědět, jak se proslulý čaj „Bílá mračna" připravuje. Místní pouliční pokrmy a nápoje jsou k dostání v návštěvnické zastávce na západě síně. Prodávají se zde také semena květin.

Ulice Šan-tchang

Zmíněná ulice Šan-tchang nedaleko Tygřího kopce si uchovala autentický náboj tradičního města na vodě. Staré domy a kamenné mosty si to křižují přes vodní kanály. Tyto stezky pamatují více než 1 100 let. Dál na západ, asi tři a půl kilometru od původního starého města, se dostanete k historické oblasti Javorový most. Důstojně tam stojí slavný chrám Chan-šan a ve vodním příkopu překlenutém Javorovým mostem proudí voda již 3 000 let.

Zdroj: CRI ■

Novoroční lahůdky

Nejtypičtějším jídlem na přednovoroční večeři bývají taštičky plněné masem a zeleninou - ťiao-c´. Tvarem připomínají zlaté ingoty, kterými se kdysi platilo, takže lidé věří, že mohou do domu přinést bohatství. Aby byla u večeře zábava, schovává se do některé z taštiček například mince pro dostatek peněz nebo burský oříšek pro dlouhý život. Ten, kdo je najde, bude mít určitě v následujícím roce štěstí. Určitě nebudeme přehánět, když řekneme, že taštičky jsou součástí čínské národní kultury. Symbolizují setkání rodiny a jejich nabídnutí hostům vyjadřuje úctu a pohostinnost hostitele. V Číně se často říká, že jestliže cizinec během návštěvy Číny neochutnal taštičky, nebyl v Číně.

Další novoroční specialitu představují kuličky z lepkavé rýžové mouky - jüansiao. Stejně jako taštičky ťiao-c' schovávají náplň ze slaných nebo sladkých ingrediencí. Patří k nim zejména cukr, sezamová semínka, různé oříšky, čokoláda nebo maso

se zeleninou. I když je dnes můžete koupit v mraženém stavu v kterémkoliv období roku, určitě nesmí chybět na stolech při oslavách Lampionového festivalu. Jejich kulatý tvar má připomínat rodinné setkání i štěstí.

Přání a touhu po lepším životě v novém roce symbolizuje i sladký puding z lepkavé rýže - nien-kao. V některých oblastech země se mu říká nien-nien-kao, což zní stejně jako „rok za rokem postoupit výš". Tato lahůdka byla zpočátku určená k uctívání předků a duchů a těší se historii dlouhé přes dva tisíce let.

S výčtem dalších specialit podávaných na jarní svátky bychom mohli pokračovat ještě velice dlouho. V různých oblastech země se při této příležitosti

připravují další dobroty, které mají přitáhnout přízeň osudu. Někde si lidé k hlavnímu jídlu přidávají tzv. šťastné přílohy. Mezi

ně patří například datle, jejichž název zní podobně jako „brzo" a představují přání brzkého příchodu jara. Stejně tak pojídání sušeného tomelu znamená přání všeho nejlepšího. Mandle symbolizují „příchod blahobytu" a konzumace tofu „rodinné štěstí". Avšak bez ohledu na to, jaké pochoutky se kde podávají, jedno mají všechny společné. Odráží lásku Číňanů k životu a jejich touhu po míru a štěstí.

Zdroj: CRI ■

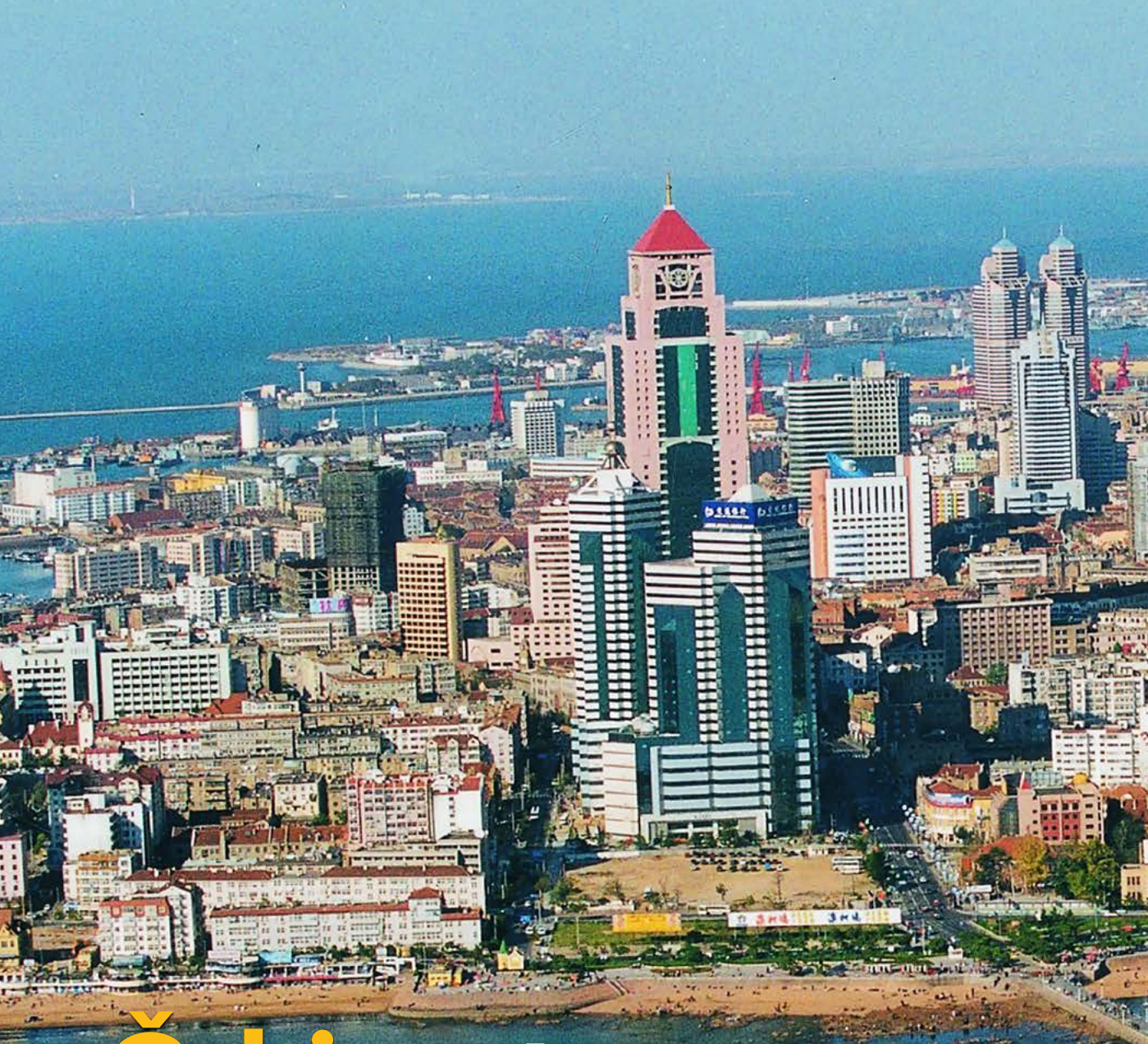

Čching-tao
ve vzletné náladě

Míst s jasně modrým nebem a azurovým mořem najdete na světě spoustu, ale takových, kde se mísí hory i moře jako ve městě Čching-tao, je poskrovnu. Převládá zde přímořské podnebí, takže v zimě nemrzne, v létě je chládek a oproti zbytku Číny se zde roční období projevují později. Město je prodchnuto uvolněnou přímořskou atmosférou. Místní pivo se stalo legendou a spolu s architekturou s červenými cihlami v německém stylu působí velice příjemně. Tím spíš, že místní obyvatelé jsou velmi přívětiví.

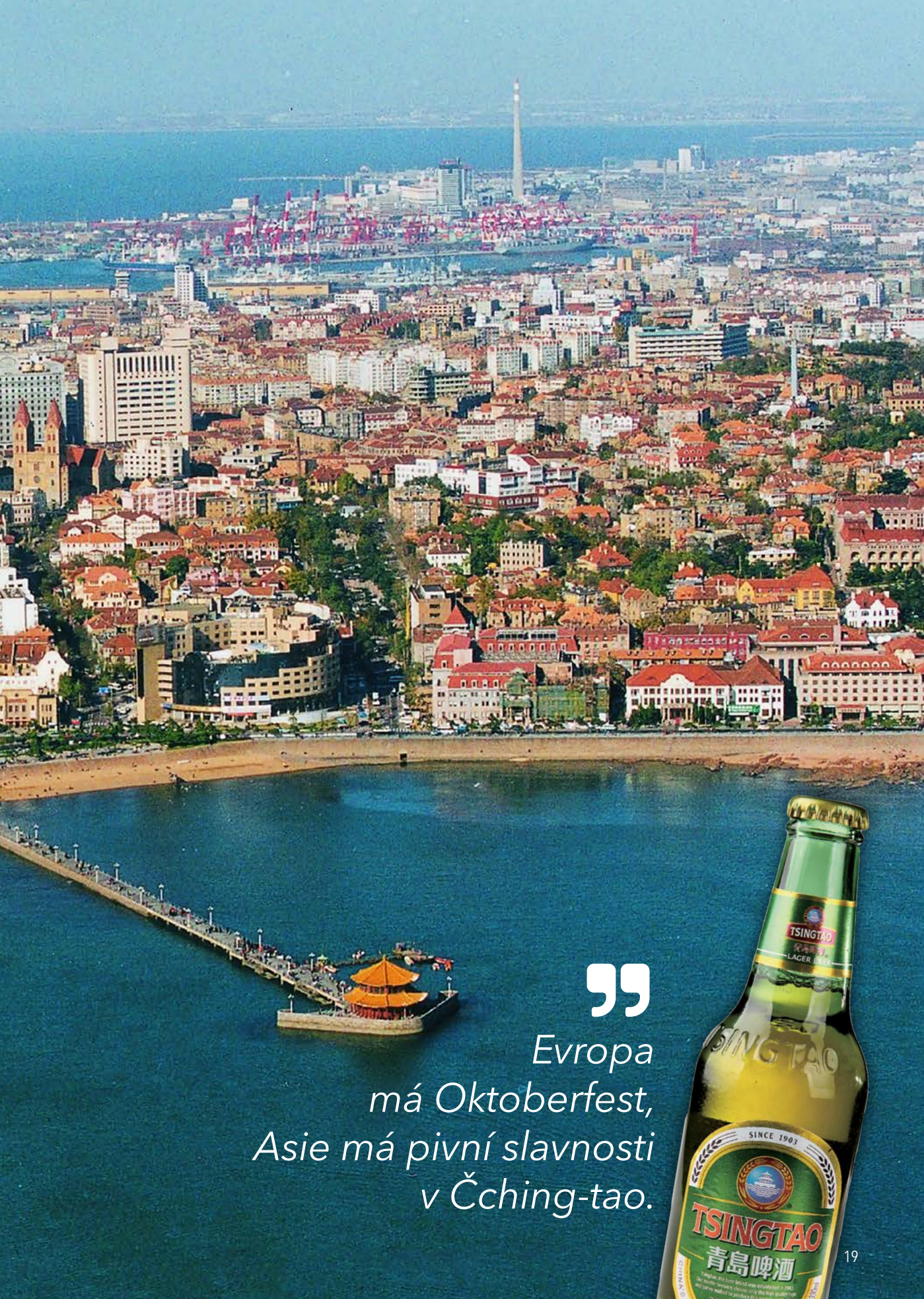

Evropa má Oktoberfest, Asie má pivní slavnosti v Čching-tao.

Říká se, že když si v Čching-tao nedáte místní pivo, jeli jste sem zbytečně. Sto let čchingtaoského piva proniklo tomuto městu pod kůži a pivní kultura se stala součástí každodenního života zdejších obyvatel. V Čching-tau se pivo stáčí do igelitových pytlíků a často uvidíte někoho, jak si v jedné ruce nese pytlík mořských plodů, v druhé ruce pytlík piva a klidně se prochází ulicemi města. I to je něco, co jinde neuvidíte. Místní se sebevědomě domnívají, že jejich pivní svátek reprezentuje Asii, že se může srovnávat s Mnichovem, a dokonce, že je to asijský karneval.

Kam se kromě ochutnávání piva ve městě podívat?

Most Čan-čchiao

Bezesporu představuje nejcharakterističtější stavbu Čching-taa, proto se mu také dostává nejvíc pozornosti. Stavba mostu byla započata v osmém roce vlády císaře Kuang-süho, tj. v roce 1892, a je nejstarším mostem v Čching-tao. V roce 1931 byl přestavěn a v roce 1985 zrestaurován. Je osm metrů široký a celkem 440 metrů dlouhý. Na jižním konci mostu stojí půlkruhové hrazení bránící vlnám. Stojí na něm dvoupatrový osmihranný pavilon, kterému se říká „pavilon vracejících se vln".

Staletá obchodní ulice Čung-šan

Po otevření přístavu se ulice Čung-šan stala „triumfem" obchodních ulic. Táhne se z jihu na sever asi 1 400 metrů a trochu připomíná písmeno S. Začala se stavět na počátku 20. století, kdy zde vzniklo vojenské molo. Vynášelo se odtud z lodí zboží, které se pak po původní stezce vozilo do okolních vesnic. Jak tudy lidé pořád jezdili, vznikala zde postupně ulice, které se nejdříve říkalo ulice Velkých koní. Dodnes se zde ze staré architektury dochovala budova Ja-tang-s' (dnes hlavní obchodní dům v Čching-tao), společnost Kuo-chuo, Divadlo provincie Šan-tung, Fu-lu-šou (dnes kino Rudá hvězda – Chung-sing), Divadlo Chua-le (dnes Oddělení služeb řemeslných umění), Velká německá lékárna (dnes obchod s ovocem Čchang-čching) a další.

Památková oblast Pa-ta-kuan

Takzvaných „osm velkých průchodů", čínsky Pa-ta-kuan, představuje osm ulic, vlastně dnes už deset, pojmenovaných po osmi průchodech. Tyto ulice se vzájemně kříží a na každé se pěstují různé stromy. V Pa-ta-kuanu se setkáte s ruskou, anglickou, francouzskou, německou, americkou, japonskou architekturou i s budovami s architektonickými prvky dalších více než dvaceti států. Proto se o Pa-ta-kuanu říká, že nabízí přehlídku světové architektury.

Hory Lao

Východně od města Čching-tao na pobřeží Žlutého moře leží majestátně hora Lao (Lao-šan 崂山). Tvoří hlavní pohoří Šantungského poloostrova a nejvyšší vrchol dosahuje 1 133 metrů nad mořem. Proslavila se krásnými scenériemi harmonicky propojujícími horskou a pobřežní krajinu. Kolem hor se táhne 87 kilometrů pobřeží a z přilehlých vod vyrůstá osmnáct větších nebo menších ostrůvků, které z hor Lao dělají div na moři. Když se zvolna procházíte po kamenných cestičkách, můžete pozorovat, jak moře přechází v nebe, a přitom si můžete vychutnávat zelené borovice

>>>

Svět polárního oceánu Čching-tao

Zábavný park Svět polárního oceánu Čching-tao (青岛极地海洋世界) byl vybudován při příležitosti olympijských her v roce 2008. Můžete zde navštívit Muzeum živočichů polárního oceánu a Technické muzeum oceánu, nechybí však ani uličky s bary a občerstvením, nákupní centra s výhledem na oceán, čtyřhvězdičkový hotel a rybářské přístaviště. Celý areál připomíná plachty zvedající se do výšky 31 m. Stojí zde největší hala pro mořskou show, která pojme 2 800 diváků, a ve které velryby, delfíni, lachtani či mroži předvádí svá čísla.

a podivuhodné skalní útvary. Proto se za starých dob o tomto místě říkalo, že zde bydlí bohové a projevují se tu nadpřirozené síly. Podle legend se sem vypravil první císař dynastie Čchin i císař Chan Wu-ti žádat bohy o pomoc. Tyto legendy horám na tajemnosti ještě přidaly. Hory Lao představují také významné centrum taoismu. Když zde taoismus dosáhl svého vrcholu, žilo na hoře přes tisíc taoistických mistrů a stálo zde „devět paláců, osm věží a dvaasedmdesát chýší". Taoismus tady praktikovali známí mistři jako Čchiou Čchang-čchun a Čang San-feng.

Při cestě do Čching-taa bývají hory Lao nejnavštěvovanější turistickou destinací. Tři trasy provedou turisty dvě stě dvaceti památkami a přírodními zajímavostmi.

Jižní trasa

Na první trase se kromě krásné scenérie skrývají mnohá posvátná místa taoismu. Mezi nejzajímavější patří již zmiňovaný palác Nejvyšší čistoty (Tchaj-čchin-kung, 太清宫), dále ostrůvek Sü-fu a vodopád Dračí jezírko (Lung-tchan, 龙潭). Mnoho památek bylo dávno zničeno, ale z těch, které se do-

chovaly, je palác Tchaj-čching největší a také nejstarší. Jeho historie se táhne přes dva tisíce let. Rozkládá se na 30 000 m2 a má 155 pokojů. Odráží typický architektonický styl dynastie Sung (960–1279 n. l.), přičemž je tento typ architektury v náboženské architektuře Číny poměrně vzácný.

Centrální trasa

Druhá trasa se zaměřuje hlavně na scenérii Pej-ťiou-šuej (北九水风景区). Význam jména Pej-ťiou-šuej vychází z toho, že se řeka klikatí a vytváří devět zákrutů. Tok začíná na severní straně vrcholu Ťü, na nejvyšším vrcholu hor Lao, a teče do

>>>

údolí. Na této trase můžete obdivovat tolik krásných věcí, že se jí přezdívá galerie Ťioušuej. Na každém rohu uvidíte něco jiného. Proud vody je zde poměrně rychlý, zatímco dál již teče voda velmi pomalu. Květiny, stromy a staré kameny po obou stranách řeky zdůrazňují krásu vody. Nejznámější pohled z Pej-ťiou-šuej je vodopád Čchao-jin (潮音). Voda naráží na skály a vydává podobný zvuk, jako když vlny naráží na pobřeží.

Východní trasa

Třetí trasa zahrnuje palác Nejvyššího míru (Tchaj-pching 太平), Lví vrcholek, chrám Chua-jen, jeskyni Na-luo-jen a další památky. Za návštěvu stojí jeskyně Na-luo-jen, ležící na kopci stejného jména na západě od hor Lao. Do této sedm metrů široké a patnáct metrů vysoké přírodní žulové jeskyně se vejde 100 lidí. Hladké zdi a rovná podlaha vypadají, jako by je uměle vysekali. Ze zdi jeskyně vyčnívá tenký kámen připomínající výklenek určený pro některého světce. U stropu jeskyně se otevírá kruhová hladká díra, o které se říká, že ji vytvořily nadpřirozené síly světce Na-luo-jen. Proniká skrze ni denní světlo a osvětluje celou jeskyni.

Historie

Čínské město Čching-tao bylo v minulosti jen rybářskou vesnicí. Oblast, ve které se Čching-tao dnes nachází, se nazývala v době vlády dynastie Čching názvem Ťiao-ao. V roce 1891 rozhodla vláda dynastie Čching využít tuto oblast jako primární obrannou základnu proti námořním útokům.

Vražda dvou německých misionářů v roce 1897, známá jako „případ Ťü-je-ťiao", vyvolala okamžitou vojenskou odpověď, která vyústila v sepsání Smlouvy o německé koncesi Ťiao-ao. Podle této smlouvy si Německo pronajalo tuto oblast na 99 let. Po ovládnutí celé oblasti zde Němci naplánovali výstavbu města. Proto můžeme v Čching-tau najít mnoho domů v evropském architektonickém stylu a někdy se mu proto přezdívá „orientální Švýcarsko".

V roce 1903 byl založen pivovar Germania, který se později stal světoznámým pivovarem Tsingtao. Německý vliv zasáhl také do dalších oblastí provincie Šan-tung, včetně vzniku různých obchodních podniků.

Čching-tao bylo označeno německou administrativou za strategicky významný přístav, kde proto založilo Císařské ministerstvo námořnictva svou jednotku, což umožňovalo jeho lodím provádět operace v celém Pacifiku. V roce 1914 došlo k menšímu britskému námořnímu útoku na německou kolonii a po vypuknutí 1. světové války zabralo Čching-tao a okolní oblasti Japonsko. Zabrání Čching-taa Japonskem předcházelo vyhlášení války Německu v souladu s Britsko-japonskou aliancí. Selhání spojeneckých sil při obnově čínské vlády nad provincií Šan-tung po válce vedlo ke vzniku Hnutí čtvrtého května.

V prosinci roku 1922 se město Čching-tao vrátilo pod čínskou nadvládu. V roce 1929 se stalo městem přímo řízeným vládou. Nicméně v roce 1938 ho Japonsko znovu okupovalo v rámci svých plánů na územní expanzi v Číně. V roce 1949 bylo Čching-tao osvobozeno čínskou Rudou armádou pod vedením Čínské komunistické strany a od té doby je jak město, tak provincie pod kontrolou ČLR.

V současné době představuje Čching-tao jedno z důležitých otevřených pobřežních měst v Číně, které je známé svou historií a kulturou. Není jen významným obchodním centrem, ale také zajímavou turistickou destinací, střediskem oceánografického výzkumu a lehkého průmyslu. V roce 2008 hostilo Čching-tao závod v plachtění v rámci letních olympijských her v Pekingu.

Zdroj: CRI ■

Svátek čistoty a jasu

Po příchodu jara a probuzení přírody přichází další tradiční čínský svátek, Svátek čistoty a jasu, v čínštině Čching-ming. Čching-ming je zároveň i jedním z 24 pravidelných období roku, ťie-čchi, a podle lunárního kalendáře připadá na začátek dubna. Svátek sám o sobě vyjadřuje úctu k předkům, čistí se hroby a přináší se předkům obětiny, proto se o něm někdy mluví i jako o svátku zametání hrobů. Můžeme jej přirovnat k českým „Dušičkám". Při oslavách tohoto svátku se celá rodina vypraví k hrobům svých předků a blízkých, aby ho poklidili, položili obětní potraviny a zapálili vonné tyčinky, kadidlo i papírové peníze.

Svátek čistoty a jasu vznikl pravděpodobně za dynastie Chan (206 př. n. l. – 220 n.l.). Asi o tisíc let později, za dynastií Ming a Čching, se hojně rozšířil a stal se velmi důležitým svátkem Číňanů. Vyjadřuje úzký vztah mezi žijícími členy rodiny a jejich zesnulými předky. Vzpomínky na ně posilují rodinnou kontinuitu i trvání rodu a obětováním si žijící členové rodiny zajišťují od svých předků požehnání.

V Číně se zesnulí pochovávali podle principů feng-šuej většinou v horách, mimo města a obydlí živých, takže bývá návštěva hrobů spojována i s výletem do přírody. Někdy je svátek nazýván i jako

„den procházek v zeleni", protože se slaví v období, kdy se celá země znovu zazelená. V dávných dobách sbíraly ženy před tímto svátkem i po něm divoké jedlé rostliny a z nich připravovaly náplně do taštiček a rýžových kuliček. Děvčata si také vplétala zelené vrbové větvičky či polní květiny do vlasů, aby byla dlouho mladá a krásná. Při oslavách tohoto svátku si lidé kromě procházek v přírodě rádi pouštějí draky, baví se hrami na houpačce či taháním provázků a radují se z příchodu jara.

Na Svátek čistoty a jasu se zvedá opona jara. Teplé sluníčko mírný vánek, zelená tráva, to vše patří k němu. V tomto období na polích vrcholí jarní práce a v celé zemi probíhá masové vysazování stromů a zalesňování.

Zdroj: CRI ■

Svátek dračích člunů

Pátý den pátého lunárního měsíce je věnován Svátku dračích člunů, v čínštině Tuan-wu-ťie. Spolu s Jarními svátky a Svátkem středu podzimu patří do trojice nejdůležitějších čínských svátků. Spojuje se s ním mnoho příběhů, nejčastěji se však dává do souvislosti s velkým čínským básníkem Čchü Jüanem. Žil v království Čchu přibližně ve 3. stol. př. n. l. a osud země mu velmi ležel na srdci. Když stát obsadila cizí nepřátelská vojska, přivázal ke své hrudi kámen a skokem do řeky Mi-luo ukončil svůj život. Svou sebevraždou chtěl varovat panovníka před zkorumpovanými rádci a nepřáteli země. Svůj život dobrovolně ukončil právě 5. dne 5. lunárního měsíce. Pozdější hledání Čchü Jüanova těla se stalo základem každoročního festivalu, kdy lidé uctívají jeho památku a vzpomínají na jeho vznešený charakter. Původně házeli do vody bambusové trubky naplněné lepkavou rýží jako oběti za zemřelého hrdinu. S postupem časů se tyto trubky změnily v nynější rýžové knedlíčky cung-c'. Ty se také staly typickou specialitou svátku.

Knedlíčky z ochucené lepkavé rýže zabalené do listů rákosu nebo bambusu v podobě trojhránku se připravují v páře. Před příchodem Svátku dračích člunů si je čínské rodiny často samy připravují a při návštěvách příbuzných či přátel jim je dávají darem. Kromě knedlíčků cung-c' jsou při této příležitosti oblíbená i solená kachní vejce a alkohol s léčivými bylinami.

V tento den se nad dveře vyvěšuje pelyněk, jednak jako dekorace a jednak jako ochrana proti hmyzu a nemocem. Rovněž se na oblečení dětí připíná speciální amulet, váček s medicínou nebo zvláštními bylinkami a voňavými látkami, zvaný siang-pao. Matky obouvají dětem bačkůrky v tygřím tvaru, protože lidé věří, že zvířecí symbolika na dětských oděvech chrání jeho nositele před působením zlých duchů.

K svátku neoddělitelně patří závody dračích člunů, nejpůsobivější jsou snad ty v povodí středního a dolního toku řeky Jang-c´na jihu Číny. I tato tradice je spjata s uctěním památky velkého básníka Čchü Jüana. Říkalo se, že poté, co skokem do řeky ukončil svůj život, mnoho lidí naskákalo do lodí a vydalo se hledat jeho tělo. Po mnoha letech to vedlo k závodům dračích člunů, kdy oddíly veslařů soutěží na štíhlých člunech s příděmi zdobenými krásnými dračími hlavami. Na některých místech Číny se těchto závodů zúčastní 50 až 60 člunů. Když oslavy vrcholí, ozývá se jásot diváků a zvuk bubnů i gongů.

Zdroj: CRI ■

Čchü Jüan

a nářek nad Setkáním s hořkostí

Ze všech básníků 4. století př. n. l. je nejznámější Čchü Jüan (340 – 278 př. n. l.). Spolu se svým následovníkem Sung Jüem vytvořili nový typ poezie, Čchu-c', doslova poezii státu Čchu. Čchü Jüan, zároveň také významný politik státu Čchu, strávil svůj život obklopen komplikovaným politickým prostředím a konflikty. Moc dobře si uvědomoval, že státu a s ním i rodinám hrozí kvůli vnitřním problémům a invazi zvenčí nevyhnutelné zničení. Kvůli falešnému obvinění spiklenců se nemohl věnovat službě státu, a tak se plný smutku a rozhořčení vrhl do řeky Mi-luo.

Jakožto první velký vlastenecký básník čínské historie složil pětadvacet básní: Setkání s hořkostí, Devět písní, kterých bylo ve skutečnosti jedenáct, Tázání nebes, Devět žalmů, Věštba z cesty do dalekých krajů a Rybář. Setkání s hořkostí je považováno za Čchü Jüanovo klasické dílo a také nejdelší ranou lyrickou báseň Číny. Báseň řadou metafor rozkrývá odpudivost vládnoucích vrstev, zároveň znázorňuje čestné vzory, které dbají na spravedlnost, nebojí se pronásledování a jsou oddaní své zemi a lidem. Například lidé vynikajícího charakteru jsou často přirovnáváni k vonným květinám, láska mezi mužem a ženou je přirovnávána ke vztahu mezi císařem a jeho poddanými a koňské otěže představují správu země. Forma Setkání s hořkostí vychází z místních lidových tradic a v jejím stručném jazyku se odrážejí místní dialekty království Čchu. Čchü Jüanovo dílo je pestré, plné hlubokých myšlenek, odvážného, nespoutaného odhodlání a má dalekosáhlý dopad na díla dalších generací.

V této dlouhé básni autor dává najevo své politické stanovisko, že se nikdy nespřáhne se zlými silami, a přesvědčení v oživení státu Čchu i kdyby „devětkrát zemřel". Dává také najevo své politické ideály, pevné rozhodnutí nikdy neopustit zemi, ani poté, co přišel o iluze, a své konečné odhodlání obětovat vlastní život pro ideály. Setkání s hořkostí je velkolepý epos o zahození celého života, ze kterého prýští vynikající, jedinečná osobnost. Vznik Setkání s hořkostí není jenom hluboce propojen se soudobou společenskou realitou, báseň je také plná romantických fantazií, ve kterých se míhají skutečné, historické i mytické postavy. Představuje velkolepý, neobvyklý a překrásný fiktivní svět, kterému dodává silný umělecký půvab. V dějinách čínské literatury představuje první báseň svého druhu.

Čchü Jüan kladl velký důraz na datum a čas, kdy se narodil. V Setkání s hořkostí dokonce prohlásil, že je potomkem boha Slunce, synem Slunce a Měsíce a člověkem s pravou esencí Nebes a Země. Když tvořil Še-ťiang, představoval si, jak doprovází císaře Šuna na horu Kchun-lun a do mytické země a že bude žít dlouho jako země a nebesa a jeho záře překoná Slunce a Měsíc." Vrhnul se do řeky na svátek císaře Šuna při východu slunce, aby mohl splynout s vycházejícím sluncem, císařem Jao, císařem Šunem a věrným dvořanem Pcheng Sienem, aby završil ideál morální politiky, který byl nedosažitelný ve skutečném světě.

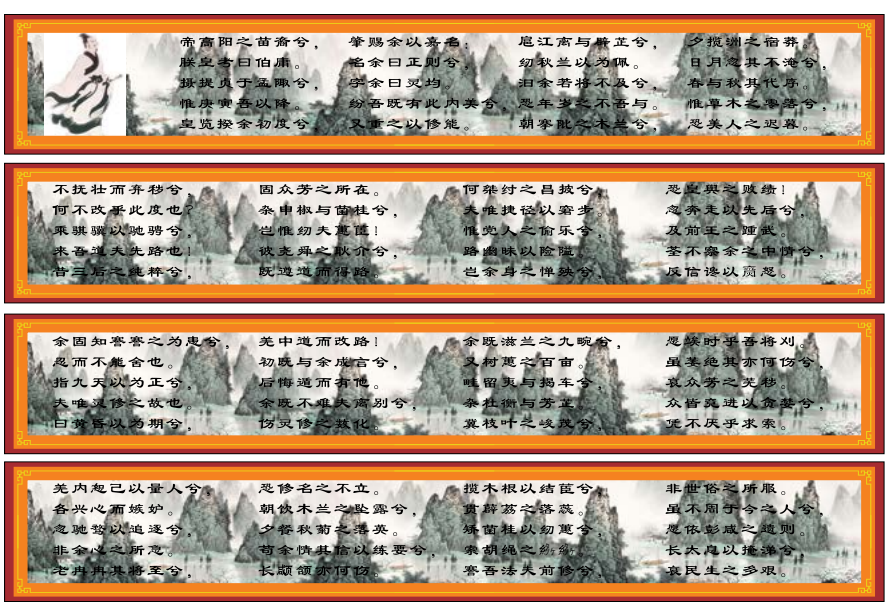

帝高阳之苗裔兮，　肇锡余以嘉名。　启江离与辟芷兮，　纫秋兰以为佩。　汲余若将不及兮，　春与秋其代序。
朕皇考曰伯庸。　名余曰正则兮，　字余曰灵均。　汩余若将不及兮，　恐年岁之不吾与。　惟草木之零落兮，
摄提贞于孟陬兮，　纷吾既有此内美兮，　又重之以修能。　朝搴阰之木兰兮，　恐美人之迟暮。
惟庚寅吾以降。　皇览揆余初度兮，

不抚壮而弃秽兮，　何不改乎此度也。　乘骐骥以驰骋兮，　来吾道夫先路也！
何桀纣之昌披兮，　夫唯捷径以窘步。　惟党人之偷乐兮，　路幽昧以险隘。
岂余身之惮殃兮，　恐皇舆之败绩！　忽奔走以先后兮，　及前王之踵武。
荃不察余之中情兮，　反信谗以齌怒。
固众芳之所在。　杂申椒与菌桂兮，　岂惟纫夫蕙茝！　彼尧舜之耿介兮，　既遵道而得路。

余固知謇謇之为患兮，　忽而不能舍也。　指九天以为正兮，　夫唯灵修之故也。　曰黄昏以为期兮，
羌中道而改路！　初既与余成言兮，　后悔遁而有他。　余既不难夫离别兮，　伤灵修之数化。
余既滋兰之九畹兮，　又树蕙之百亩。　畦留夷与揭车兮，　杂杜衡与芳芷。　冀枝叶之峻茂兮，
恐鸷鸟之不群兮，　自前人之不察兮，　何方圆之能周兮，　夫党人之营斯兮，　惟灵修之故也。

羌内恕己以量人兮，　各兴心而嫉妒。　忽驰骛以追逐兮，　非余心之所急。　老冉冉其将至兮，
恐修名之不立。　朝饮木兰之坠露兮，　夕餐秋菊之落英。　苟余情其信姱以练要兮，　长太息以掩涕兮，
虽九死其犹未悔。　怨灵修之浩荡兮，　终不察夫民心。　众女嫉余之蛾眉兮，　谣言谓余以善淫。
擥木根以结茝兮，　贯薜荔之落蕊。　矫菌桂以纫蕙兮，　索胡绳之纚纚。　宁溘死以流亡兮，　余不忍为此态也。
鸷鸟之不群兮，　自天下而从之。　伏清白以死直兮，　固前圣之所厚。　民生各有所乐兮，　余独好修以为常。
虽体解吾犹未变兮，　岂余心之可惩。　思九辩九歌而未极兮，　音乎若有所闻。

Svátek dvou sedmiček

Na 7. den 7. měsíce čínského lunárního kalendáře připadá tradiční Svátek dvou sedmiček, nazývaný také „čchi-čchiao-ťie". Podle legendy se v tento den setkává Nebeský pasáček a Nebeská přadlena.

Kdysi prý na nebi nebylo oblaků, což se ale nelíbilo králi Nebes. Poručil tedy svým sedmi dcerám, aby předly přízi, tkaly a šily šaty pro nebe. Jak to už v pohádkách bývá, nejmladší dcera byla velmi chytrá. Objevila v zahradě sedmibarevné květy, natrhala je a pomocí nich obarvila látky. Ostatní sestry obdivovaly její šikovné ruce. Za bílého dne oblékala nejmladší dcera nebe do bílých šatů, v dešti jim honem dala šedé a ráno i podvečer dostalo nebe šaty s pestrými barvami. Nebeský král měl z toho radost a jmenoval nejmladší dcerku Nebeskou přadlenou.

Od té doby předla každý den pro nebesa přízi. Když odpočívala, často se dívala na Zemi. Jednoho dne jí tam zaujal jeden pasáček. Chlapec každý den pracoval na poli sám a při odpočinku si povídal jenom se starým buvolem. Nebeské přadleně se velmi líbil. Jednoho dne starý buvol pasáčkovi řekl: „Zítra bude 7. července a sedm dcerušek Nebeského krále přiletí na Zem, aby se vykoupaly. Schováš-li tajně šaty některé z nich, stane se tvojí ženou." Poté, co pasáček slyšel tato slova, rozhodl se zkusit to.

Druhého dne se pasáček skryl v rákosí u řeky a čekal na dcery Nebeského krále. Zanedlouho se na nebi objevilo sedm barevných oblaků, na každém z nich jedna panna. Sedm krasavic přišlo na břeh řeky, svléklo šaty a skočilo do průzračné vody. V tu chvíli pasáček vstal, vzal šaty jedné z nich a utíkal pryč. Šest vystrašených dcerušek Nebeského krále popadlo své šaty a rychle odletělo k nebi. Ta nejmladší se schovávala u řeky. Pasáček jí řekl: „Když se za mě vdáš, šaty ti vrátím." Stydlivá Nebeská přadlena nakonec s jeho návrhem souhlasila.

Ještě téhož dne večer se pasáček a Nebeská přadlena stali mužem a ženou a začali společný život. Za dva roky se jim narodil syn i dcera a žili spolu šťastně.

Čas rychle běžel, až uplynulo sedm let. Jednoho dne se Nebeský král dozvěděl, že se jeho nejmladší dcera nevrátila do Nebe a vdala se za pozemského muže. Na 7. den 7. měsíce lunárního kalendáře rozkázal nebeským vojákům, aby ji přivedli zpět do nebeského paláce. Pasáček se velice rozesmutnil. V tu chvíli se však buvolí roh změnil v letící loď, aby mohl Pasáček spolu s dětmi odletět do Nebe za milovanou ženou. Když Nebeský král loď spatřil, zvedl ruku a na nebi se hned objevila prudká mléčná řeka, která jeho dceru od pasáčka oddělila. Hned na to ale přiletělo hejno strak a v mžiku postavily nebeský most pro setkání pasáčka s Nebeskou přadlenou. Nebeský král se nechal obměkčit a nakonec dovolil přadleně a pasáčkovi, aby se scházeli, ale pouze v noci 7. dne 7. lunárního měsíce. Oba hrdinové se stali ochránci čínských milenců a den jejich setkání se dodnes slaví jako „čínský Valentín".

Zdroj: CRI ■

Svátek dvou devítek

Svátek dvou devítek, známý také jako svátek Čchung-jang, připadá jak jinak než na devátý den devátého měsíce lunárního kalendáře. V tento den mladíci spolu se starci a dětmi vycházejí na vyvýšená místa, obdivují bohaté květy chryzantém, nosí u sebe snítky divokého dřínu a jedí dort z klihovité rýže.

Svátek je spojený se starou čínskou představou o dvou přírodních silách jin a jang, navzájem protikladných, ale zároveň doplňujících se aspektů jednoho celku. Za starých dob se věřilo, že se vše v přírodě skládá z těchto dvou principů a že lze vše jejich pomocí vysvětlit. K teorii jin a jangu se váží i čísla. Sudá čísla přináležejí k jinovému aspektu, zatímco lichá k jangovému. 9. dne 9. měsíce se setkávají dvě lichá, tedy jangová, čísla, proto se používá již zmiňovaný název Čchung-jang, totiž dvojitý jang. Podle čínské tradice je 9. den šťastným dnem a v devátém lunárním měsíci je toto štěstí ještě zdvojeno.

O Svátku dvou devítek kolovala legenda. Ve 3. stol. před naším letopočtem žil jeden muž s nadpřirozenými schopnostmi, který se jmenoval Fej Čang-fang. Nejen že ovládal vítr a déšť, ale uměl také přemoci ďábly a zloduchy. Mladík jménem Chuan Ťing ho velmi obdivoval a chtěl se od něho něčemu naučit. Jednoho dne mu Fej Čang-fang řekl: „9. dne 9. lunárního měsíce se nad tvojí rodinou stáhne velké neštěstí, musíš mu předejít." Chuan Ťing se velice vyděsil a prosil mistra o radu. Fej Čang-fang mu poručil, aby v osudný den vyrobil několik červených látkových pytlíků, naložil do nich plno divokého dřínu, vzal s sebou chryzantémové víno a aby se spolu s celou rodinou vypravil na nejbližší horu. Tam ať společně pijí víno. Jedině tak se může vyhnout neštěstí. Chuan Ťing udělal, jak mu jeho mistr poradil. Časně ráno 9. dne 9. lunárního měsíce se spolu s celou rodinou vypravil na nejbližší horu a strávili tam společně klidný den. Když se večer vrátili domů, při pohledu na rodinný statek je zamrazilo v zádech. Kráva, ovce, pes a všechna zvířata byla mrtvá. Chuan Ťing si uvědomil, že jeho rodina se opravdu vyhnula katastrofě.

Proto se tento den každá čínská rodina vypravuje na výlet do kopců a hor, kde všichni společně popíjejí chryzantémové víno a každý nosí u sebe snítku divokého dřínu. Divoký dřín, velmi aromatická rostlina, se hojně používá v čínské medicíně. V Číně se

věří, že její vůně dokáže odehnat všechny zlé síly a démony a že zabraňuje nachlazení. Tato tradice přetrvává už dva tisíce let.

O tomto svátku se v Číně dodržuje i další zvyk – jezení dortu z lepkavé rýže, datlí a dalších pochoutek. Čínsky se dort nazývá „kao", což zní stejně jako slovo vysoký. Hora je vysoká a pojídání dortů lze tak s větší či menší dávkou imaginace přirovnat k „stoupání do výšky", jak se v čínštině obrazně říká postupu v kariéře. Konzumace tohoto dortu symbolizuje vysoké naděje Číňanů, vkládané do budoucna. V čínském starověku svátek dvou devítek symbolizoval i „dlouhý život", v posledních letech bývá tedy považován i za svátek seniorů. Projevuje se tím úcta a respekt ke starým lidem i přání dlouhého věku.

Zdroj: CRI ■

Obětování bohu krbu

Již více než 2 000 let se v Číně udržuje zvyk obětování bohu krbu, mytické postavě čínského starověku. Činí se tak 23. dne 12. měsíce lunárního kalendáře. Vládce Nebes, Nefritový císař, jej prý vysílal do každé rodiny na Zemi, aby mu posléze podal zprávy o dění v rodinách. Jak je to už v lidské povaze, aby si lidé získali jeho přízeň, přinášeli mu bohaté obětiny a mazali kolem úst med, čímž si chtěli zajistit, že o nich bude mluvit před pánem Nebes hezky.

I k tomuto svátku si Číňané vypráví mnoho zajímavých legend. Podle jedné z nich žil kdysi dávno jeden boháč jménem Čang Šeng. Jeho žena Ting Siang měla nejen ušlechtilou tvář, ale i mírnou povahu. Zpočátku se měli rádi a žili spolu spokojeně. Jednoho dne však Čang Šeng potkal krásnou ženu jménem Chaj Tchang a na první pohled se do ní zamiloval. Chaj Tchang věděla, že je Čang Šeng velmi bohatý, proto mu velice lichotila. Zanedlouho si ji Čang Šeng vzal za ženu. Když si Chaj Tchang přivedl domů, měla pocit, že první žena rodiny, Ting Siang, je krásnější než ona, a to v ní vzbudilo nenávist až k smrti. Nakonec donutila manžela, aby vyhnal Ting Siang z domu. Od té doby Čang Šeng a Chaj Tchang hýřili každý den a za necelé dva roky promarnili veškeré peníze a bohatství. Chaj Tchang ho ihned opustila a vdala se za jiného muže. Osamělý Čang Šeng neměl ani kam hlavu složit, zůstal na ulici jako žebrák. Jednoho zimního dne začal padat hustý sníh. Choulil se před domem bohaté rodiny a od zimy a hladu upadl do bezvědomí. Když služka zjistila, že na zemi leží žebrák, vzala ho do kuchyně a běžela to spěšně oznámit paní domu. Čang Šeng se probral právě ve chvíli, kdy paní domu vstupovala do kuchyně a velmi se podivil, že tou paní byla právě Ting Siang, kterou před dvěma lety zavrhl. Bylo mu stydno. Chtěl se skrýt, ale nevěděl kam. Neměl jinou možnost, než vlézt do domácího krbu. Když Ting Siang v kuchyni nikoho nenašla, velmi se tomu podivila. Po nějaké chvíli spolu se služkou zjistily, že se ucpal komín domácího krbu. Byl v něm upálený muž. Ting Siang v něm poznala svého bývalého manžela Čang Šenga a začala velice truchlit. Po krátké době od žalu zemřela. Když Nefritový císař tento příběh slyšel, byl přesvědčen o tom, že se Čang Šeng svým činem odvážně přiznal ke svému omylu. To byla dobrá věc, a proto jej jmenoval bohem domácího krbu.

V čínském starověku při obětování bohu krbu lidé často podávali sladký a lepkavý karamel či jiná sladká jídla. Pomazali bůžkovi ústa medem, aby při svém hlášení u Nefritového císaře na nebesích mluvil jenom o dobrých a sladkých věcech. Bylo to snad dobré a toužebné přání lidí.

Zdroj: CRI ■

君灶命司
上天言好事
下界保平安

Svátek osmičky
mrazivého prosince

V Číně se dvanáctý měsíc lunárního kalendáře nazývá mrazivým měsícem. Slaví se v něm hned několik svátků. Jeden z nich, Svátek osmičky mrazivého měsíce, představuje předehru největších tradičních svátků Číňanů – Jarních svátků. Podle historických dokumentů byl ve starověku spojován s „mrazivým obřadem". V říši zaměřené především na zemědělství pokládali předkové každou bohatou sklizeň za projev přízně bohů Nebes a Země. Na jejich počest pořádali slavnostní obřady završené hostinou, na které nesměla chybět kaše z nového prosa. Postupem časů se tento obřad změnil ve svátek obětování a uctění památky předků.

V 5. století před n. l. určila vláda 8. den prosince lunárního kalendáře jako Svátek osmičky mrazivého prosince. Po rozšíření buddhismu v Číně byl obřad lunárního prosince na uctění památky předků opředen novou legendou o povýšení Šakjamuniho do buddhovského stavu. Prý usiloval o dosažení buddhovského stavu již mnoho let a pořád bez úspěchu. Když se chtěl kvůli chatrnému zdraví svého cíle vzdát, potkal pastýřku, která mu podala misku s mléčnou kaší. Po ní Šakjamuni zesílil a dne 5. prosince lunárního kalendáře dosáhl buddhovského stavu. Na památku této události každý rok v 8. den 12. lunárního měsíce vaří buddhisté kaši z rýže, oříšků a dalších obilovin a obětují ji Buddhovi. Tato kaše nazývaná jako kaše la-pa se těší v Číně historii delší než tisíc let a začala se vařit nejdříve za dynastie Sung. Podávala se na císařském dvoře, v rezidencích mandarínů i v chrámech. V každé, i prosté rodině se přinášela na oltáře zesnulých předků jako obětina.

Dodnes se vaří mnoho druhů kaše la-pa. K přípravě té tradiční je potřeba osmi hlavních a osmi vedlejších surovin. Osm jako 8. den dvanáctého lunárního kalendáře a také jako symbol štěstí. Mezi hlavními ingrediencemi najdete různé boby jako například červené nebo zelené fazole, hrách, sójové boby, různé druhy obilovin jako proso, rýže, pšenice, oves, kukuřice, kaoliang a další. Z vedlejších surovin máte na výběr různé sušené ovoce, například broskve, hrušky, datle, kaštany, burské oříšky, lotosová semínka, rozinky, lískovce atd. Kromě přípravy kaše la-ba se v tento den také nakládá do octu i česnek, který se o Jarních svátcích podává k tradičním taštičkám ťiao-c'.

Zdroj: CRI ■

Reforma důchodového systému – nové příležitosti ke spolupráci

Současná čínská společnost má větší problém se stárnutím populace než kdy dříve. Čínské zdravotnictví, pojišťovny a systém sociální péče zažívají značné tlaky a stojí před velkou výzvou. Vytvoření efektivního důchodového systému je klíčem ke zvýšení indexu štěstí. Při reformě stávajícího systému čínská vláda aktivně prozkoumala zkušenosti jiných zemí, což vytvořilo příležitosti ke spolupráci mezi Čínou a některými vyspělými státy.

Statistika ukazuje, že Čína rychle vstoupí mezi stárnoucí společnosti. Podle údajů čínského ministerstva vnitra činil ke konci roku 2009 počet Číňanů starších než 60 let 167 miliónů a Čína se tak stala první zemí s počtem seniorů přesahujícím sto miliónů. Podle odhadů počet čínských důchodců každoročně poroste o osm až devět miliónů, do roku 2050 dosáhne skoro 437 miliónů a zvýší se na 30 procent populace. Trend stárnutí populace odhalil nedostatek zdrojů a strukturální nedostatky čínského důchodového systému.

Největší problém představuje nabídka a lokalizace zařízení pro seniory. Podle statistik fungovalo do roku 2010 v Číně jen 40 tisíc domů s pečovatelskými službami pro důchodce, ve kterých bylo pouze tři milióny míst schopných zajistit potřeby pouze dvou procent důchodců z celé země, zatímco v rozvinutých zemích je to pět až sedm procent. Navíc v současnosti panuje velký rozdíl mezi státními a soukromými domy s pečovatelskými službami. Poplatky v státních zařízeních se drží na přijatelné úrovni, ale není jich dostatek a nejsou schopny zajistit všechny potřeby důchodců. Soukromé jsou velmi drahé kvůli nákladům na nájem a mzdy zaměstnanců. Často jsou zakládány na předměstích, proto většina lidí do takových domů nechce. Na venkově působí málo podobných zařízení, řešení problematiky seniorů na venkově proto představuje nejtvrdší oříšek důchodové politiky Číny.

Dalším problémem je nedostatek zdravotních sester. Podle statistiky bude potřeba nejméně deset miliónů zdravotních sester, v současné době však počet zaměstnanců pracujících v tomto odvětví činí jenom 220 tisíc. Profesní způsobilost současných pracovníků není dostačující, což odráží skutečnost, že Čína nevěnovala dostatečnou pozornost školení zaměstnanců pečovatelských služeb.

Problematika seniorů začíná sílit, Čína si už uvědomila, že musí zrušit dřívější principy, otevřít trh, přitáhnout soukromý kapitál a zvýšit kvalitu pečovatelské služby prostřednictvím tržní konkurence. V uplynulých letech schválila vláda sérii opatření podporujících soukromý kapitál při budování důchodové infrastruktury, takže byla během krátké doby založena skupina zařízení s pečovatelskými službami.

Spolu s uvolněním trhu a industrializací čínského důchodového systému vláda aktivně podporuje průzkum zkušeností jiných států i vstup zahraničního kapitálu. Na běžném zasedání Čínské státní rady v srpnu roku 2013 čínský premiér Li Kche-čchiang objasnil politiku podpory zahraničního kapitálu při investicích do odvětví důchodů. Zároveň ve snaze podporovat spolupráci se zahraničím čínské ministerstvo vnitra zahájilo schválení norem pro budování domů s pečovatelskými službami. V tomto odvětví se tedy skrývá velký potenciál pro spolupráci se zahraničím.

Itálie má jakožto rozvinutá země moderní systém pečovatelské péče a moderní důchodový systém, což uznala i Světová zdravotnická organizace. Může poskytnout Číně své zkušenosti a v této oblasti tyto dvě země již spolupracují více než deset let. V době zasedání vládních představitelů Číny a Itálie v roce 2011 podepsaly obě země sérii smluv o důchodovém systému a sociální péči, poté zajistily spolupráci v oblasti budování důchodového systému, školení zaměstnanců a zakládání domů s pečovatelskými službami.

Zdroj: CRI ■

Čínská měna vstupuje do SDR

1. října vstoupila čínská měna Žen-min-pi oficiálně do SDR (Zvláštní práva čerpání). Generální ředitelka MMF, Christine Lagardeová, při této příležitosti uvedla, že tento krok odráží neustálé posilování postavení Žen-min-pi v mezinárodním měnovém systému a přispěje k jeho posílení.

Oficiální vstup Žen-min-pi do SDR představuje v procesu internacionalizace čínské měny významný milník a pozitivní hodnocení úspěchu čínského ekonomického rozvoje a finanční reformy. Kromě toho tento krok také přispěje ke zvýšení reprezentativnosti, stability a přitažlivosti SDR i k reformě mezinárodního měnového systému.

Čínská lidová banka sdělila, že Čína dále posílí finanční reformy, rozšíří otevírání se světu a bude usilovat o globální ekonomický růst, ochranu globální finanční stability a zdokonalování globální ekonomické správy.

Zdroj: CRI ■

Zimní slunovrat

Tradiční svátek „zimního slunovratu“, čínsky tung-č', představuje jeden z 24 uzlů zemědělského kalendáře a také tradiční svátek Číňanů.

Každý rok vychází buď na 21. nebo 22. prosince. V čínštině slovo tung znamená zimu a č' se používá ve smyslu krajnosti. Avšak to neznamená, že v den zimního slunovratu je teplota nejnižší, spíše to odkazuje na polohu Země při oběhu kolem Slunce. Pro lidi žijící na severní polokouli je den zimního slunovratu nejkratším dnem v roce, po zimním slunovratu se dny začínají prodlužovat. Podle historické dokumentace se tento den císař spolu s mandaríny pět dní bavil posloucháním hudby. I v prostých rodinách se slavilo hrou na hudební nástroje. Týž den prováděl císař ve světoznámém Chrámu nebes obřad obětování Nebi a modlil se za dobrou úrodu v dalším roce.

V čínském starověku se v prostých rodinách slavila tento den zima. Časně ráno vstali všichni příslušníci rodiny, dospělí a děti si v krásných oblecích vzájemně k tomuto svátku blahopřáli. Od tohoto dne byli lidé zvyklí počítat dny po devíti a čekat na příchod jara. Také začali tento den malovat obrázky s čínskou sakurou, které byly dokončeny po 81 dnech, kdy už začínalo krásné jaro. Tato doba 81 dnů se dělila na devítidenní úseky, přičemž každý z nich charakterizoval určitou fázi zimního období, lidově popsanou takto:

V první a druhé devítce nevytáhnete ruce (z kapes),

ve třetí a čtvrté devítce již chodíte po ledu,

v páté a šesté devítce se břehy řek začínají dívat na vrby (tj. začíná se oteplovat, řeky začínají tát a vrby zelenat),

v sedmé devítce řeky již úplně roztávají,

v osmé devítce se vrací husy,

a když se k nim přidá devátá devítka, všude již kráčí orající dobytek.

Zdroj: CRI ■

阴过冬至 晴过年

冬至过节源于汉代，盛于唐宋，相沿至今。《清嘉录》甚至有“冬至大如年”之说。

这表明古人对冬至十分重视。人们认为冬至是阴阳二气的自然转化，是上天赐予的福气。汉朝以冬至为冬节官府要举行祝贺仪式称为“贺冬”，例行放假。

丙申年十一月廿三

Předvečer Nového roku

Poslední večer 12. lunárního měsíce se v Číně nazývá čchu-si. Čchu v čínštině znamená odstranění a si znamená noc. Proto se „Silvestru" říká také „Noc na Nový rok".

Tento večer se udržuje mnoho tradičních zvyků a obyčejů. Stejně jako v Evropě před Vánoci, i v Číně se už několik dní před čínským „Silvestrem" uklízí domácnosti a poslední den roku úklid vrcholí. Vynáší se z bytů chatrné ošacení a zbytky jídel, čímž lidé vyslovují přání navždy vymýtit chudobu.

Po velkém úklidu lepí Číňané na dveře domácností jarní dvojverší napsaná ozdobnými znaky na červeném papíře a vyvěšují červené lampióny. Jarní dvojverší vždy obsahují příznivá poselství i přání všeho dobrého pro nadcházející rok.

Předvečer lunárního Nového roku se v Číně slaví spíš v rodinném kruhu. Všichni rodinní příslušníci se vracejí ke svým rodičům, dokonce i ti, kteří bydlí nebo pracují na jiném konci země, vyjíždějí na cestu do rodných měst a vesnic, aby mohla v předvečer lunárního Nového roku celá rodina sedět společně kolem stolu u přednovoroční večeře symbolizující jednotu rodiny. Bohatě a pestře prostřené stoly se prohýbají pod mnohými dobrotami, obvykle servírovanými v deseti i více chodech. Na jihu země nesmí chybět ryba a sójový tvaroh, protože jejich výslovnost v čínštině se podobá výrazu pro hojnost, blahobyt a štěstí. Nejtypičtějším svátečním jídlem na severu Číny jsou taštičky ťiao-c´

plněné masem, zeleninou nebo i jinými ingrediencemi. Celá rodina v den před Novým rokem sedí kolem stolu a toto tradiční jídlo společně připravují. Proto také ťiao-c´ symbolizují rodinné setkání.

Zdroj: CRI ■

五子奪蓮

蓮年有餘

Čínská národnostní menšina Miao

Autor textu: Zdeněk Chmelka（何俊梁）

Úryvek z nové knihy **(Jiho)východní Asie – můj šálek čaje aneb Čínský jazyk a rýže – můj denní chléb:** Zážitky a postřehy českého studenta z dlouhodobého studijního pobytu v Číně (redakčně upraveno).

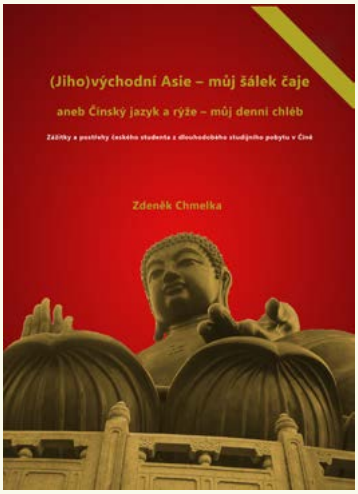

I dnes budou naše cestovatelské stopy nadále brázdit malebnou jihočínskou provincii贵州 Kuej-čou. Díky příležitosti krátkodobého pobytu v domácím prostředí mého čínského kamaráda, příslušníka jedné z celkem pětapadesáti čínských národnostních menšin – etnika 苗族 Miao-cu, budeme moci nahlédnout do života tohoto početného a folklorně bohatého čínského etnika.

Na pozvání svého spolužáka se tak z kopci a horami obleženého Kuej-jangu přesouvám do nedalekého, více než půlmilionového městečka 凯里 Kchaj-li, v jehož blízkém okolí se lidé Miao koncentrují v poměrně hojném počtu. V centru městečka se nachází stadion postavený v tradiční architektuře národnosti Miao, uvnitř něj probíhají mnohokrát do roka vystoupení prezentující kulturu tohoto lidu. Údajně se zde koná přes sto dvacet festivalů ročně. Obecně řečeno, provincie Kuej-čou je místem, kde je tato čínská národnostní menšina vůbec nejvíce zastoupena. Lid Miao hojně obývá také provincie 湖南Chu-nan, 云南 Jün-nan, 四川 S'-čchuan, 广西 Kuang-si, 湖北 Chu-pej a 海南 Chaj-nan. V současné době se počet příslušníků tohoto významného etnika v Číně pohybuje kolem deseti milionů. Lidé Miao se ovšem vyskytují i na území jiných států, zvláště těch v jihovýchodní Asii - Vietnam, Laos či Thajsko.

Názvosloví

V anglickém jazyce se slovo „Miao" někdy, a ne zcela správně, zaměňuje za výraz „Hmong". Čínská národnostní menšina Miao se totiž člení na čtyři základní skupiny: Hmu („Černí Miao"), Khe/Ghao Xiong („Červení Miao"), A-Hmao („Miao s velkými květy") a Hmong („Bílý, Modří, Zelení Miao", „Miao s malými květy"). Hmongové tedy tvoří asi jednu třetinu všech čínských příslušníku etnika Miao. Termín „Miao" v historické Číně označoval takzvané nechanské obyvatelstvo (nepůvodní Číňany, tedy „barbary").

Kostýmy a šperky

Ženy národnosti Miao jsou od příslušníků ostatních čínských národnostních menšin poměrně dobře rozpoznatelné, a to zejména díky svým nádherným kostýmům a atypickým pokrývkám hlavy. Národnost Miao se odívá do rozličných krojů, jež se liší nejen barvou, ale i střihem a také sortimentem stříbrných doplňků, které se ke každému oděvu nosí (u žen). Dle barvy šatů lze často údajně rozpoznat odkud, tedy ze které provincie či dokonce ze které její části, daný příslušník pochází (ovšem nebývá to vždy pravidlem). Mezi nejdůležitější barvy lidu Miao patří červená, modrá, černá, bílá a zelená barva. Při různých životních událostech, významných svátcích a festivalech se nosí odlišné kostýmy než v běžných dnech. Například v největší osadě čínské národnosti Miao zvané 西江 Si-ťiang byly ženy ve všedních dnech a při běžných pracích oděny do černých oblečků s kyticí ve vlasech. V nevšední den je však zapotřebí, aby se žena převlékla do honosnější varianty kostýmu. V případě mužů většinou platí, že tito se do tradičních krojů odívají jen v období svátků a významných festivalů a ve všední dny se oblékají dle svého uvážení. Navíc, kostýmy mužů nejsou ani zdaleka tak propracované a pestré jako ty u žen a nedisponují v podstatě ani žádnými stříbrnými doplňky. Zde je třeba dodat, že stříbro, jež u žen národnosti Miao při velkých svátcích zdobí hruď, ale i hlavu, je v naprosté většině případů ryzí, a tedy velmi drahé. Je to poněkud v kontrastu s chudobným životem těchto lidí, ovšem doplňky ze stříbra se často dědí z generace na generaci, případně bývají k sehnání také ve specializovaných obchodech. Ty se nacházejí zvláště v oblastech s větší koncentrací příslušníků národnosti Miao a zaměřují se na prodej nejen stříbrných ozdob, ale i na prodej tradičních šatů této národnosti (ženských i mužských).

Zažitým zvykem je však skutečnost, že tradiční kostým pro svou dceru vyrábí doma sama matka, a to hned v několika velikostech a variantách – tedy dle věku dcery a dle příležitosti, pro niž je kostým určen. Výroba samotného kroje trvá dva až tři měsíce. Vůbec poprvé si kroj dcera obléká zpravidla již ve věku šesti let. Pokud byste si plánovali takovýto oděv pořídit, sáhnete si poměrně hluboko do kapsy, neboť cenové rozpětí se u dámských šatů pohybuje od tisíce do přibližně pěti tisíc jüanů (tedy přibližně čtyři až dvacet tisíc korun českých), u mužských oděvů je cena nižší – asi tři sta až tisíc jüanů (zhruba tisíc dvě stě až čtyři tisíce korun českých).

Býčí zápasy

Symbolem a určitým patronem národnosti Miao je býk 牛 niou. Ten v kultuře této národnostní menšiny představuje sílu, vytrvalost a oddanost, a to zejména díky výrazné pomoci při práci na polích, kdy je za zvířetem zapřažen dřevěný pluh k orbě. Z tohoto důvodu je možno v oblastech, kde se příslušníci národnosti Miao koncentrují, často spatřit sochu nebo i jiné zpodobnění býka, například ve formě býčích rohů. Mimochodem, stříbrné rohy, jakožto součást jedné z několika podob ženských pokrývek hlavy, tvoří snad nejtypičtější obraz tradičního odívání ženských příslušnic národnosti Miao. Z býčích rohů se také tradičně pije rýžová pálenka 米酒 mi-ťiou. To, co však na člověka z bohatého folkloru etnika Miao zapůsobí nejvíce, jsou bezesporu býčí zápasy, takzvané 斗牛 tou-niou, s nimiž se snad u jiných etnik v celé Číně nesetkáte. Spousta rodin národnosti Miao chová doma býka a v období svátků čínského Nového roku (každoročně leden nebo únor) se hlava rodiny vydává se zvířetem na tradiční zápasy. Ti, co býka nemají, anebo se jej neodváží nechat účastnit se zápasů (riziko poranění), se s chutí vypravují podívat se na docela adrenalinové představení. Při cestování po okolí městečka Kaili se mi podařilo zachytit právě tuto vyhlášenou „býčí sezónu", a to ihned se zápasištěm v bezprostřední blízkosti domova mého čínského spolužáka. Pravidla jsou jednoduchá: majitel býka-vítěze postupuje do dalšího kola, dokud jeho zvíře „nevyřadí" všechny ostatní účastníky (býky) zápasu. Umístění na prvních třech příčkách vynese býku a jeho majiteli titul v podobě červeného popruhu se zlatým písmem (vyznačeno pořadí, místo a datum konání soutěže), slavnou pověst v okolí a zřejmě i jistou finanční odměnu. Takové tradiční zápasy se však liší od těch, jež jsou nám známy ze Španělska. Čínské býčí zápasy se konají buďto v aréně anebo i venku na polích, kde je terén z bezpečnostních důvodů často přizpůsoben tak, aby prchající a ženoucí se býky zbrzdil (za tímto účelem se užívá například bahna či silně zryté půdy). Diváci, tvořící většinou velký kruh, pozorují vystoupení z vyšších pozic (hledisko bezpečnosti) a v případě pořádání zápasů mimo arénu je od zvířat nedělí v podstatě žádná překážka, tedy kromě zmíněného speciálně upraveného terénu. Tak tomu bylo i v našem případě. Zápas probíhá tak, že majitel přivede na uzdě svého býka na „bojiště". Zápasník má na těle velkými znaky vyznačeno jméno, jež mu zpravidla vybírá jeho majitel. Z protější strany po chvíli přiklopýtá soupeřící býk, rovněž v doprovodu svého pána. Majitelé pak pouští obě zvířata a urychleně vyklízí prostory hlavního zápasiště. Statní tvorové se k sobě začínají pomalu přibližovat, chvíli se „poznávají" a až poté se schyluje ke klání.

>>>

Pohled shora na osadu Si-ťiang

Někdy se však zvířata proti sobě ihned rozběhnou bleskovou rychlostí, následuje tvrdý náraz, zaklínění rohů a zápasení začíná. Rohy obou „gladiátorů" protínají vzduch ze strany na stranu, zaklíňují se do sebe s obrovskou silou, půda kolem se dusá pod těžkými kopyty, hlavy zápasníků se cukají a škubají sem a tam. Zápolení mnohdy trvá asi jen jednu minutu, po níž se býk, jenž si „uvědomí", že na soupeře nestačí, vydává na útěk a býk-vítěz jej obvykle pronásleduje. Zde někdy dochází k poněkud nebezpečným, nebo alespoň poněkud riskantním chvilkám, kdy prchající zvířata mohou vrazit mezi dav přihlížejících. Tak se tomu stalo i při naší podívané, kdy býci vyběhli směrem k nám. Tehdy mne kamarád pohotově strhnul z dosavadního stanoviště a málem jsme se museli dát i na útěk. Nakonec se však rozpálená zvířata „umoudřila" a po pár okamžicích se vydala jiným směrem. Člověk-pozorovatel musí být neustále ve střehu a být připraven na rychlý útěk nebo hbitý úskok, aby jej běžící býk nevzal rohem či aby jej neudupal (k čemuž snad i výjimečně dochází). Nicméně, z dané atmosféry vyplynulo, že si tuto podívanou příslušníci lidu Miao náležitě vychutnávají a výborně se přitom baví. Ženy stojí většinou opodál, nejlépe na vyvýšeném a poměrně bezpečném místě, a přední pozice tak přenechávají mužům, pro něž hlavně je tato akce určena. Nechybí tu však ani děti. V prostorách zápasiště postávají opodál mladíci s červenou páskou na rukávech, což značí, že mají oprávnění pronásledovat utíkající býky a včas je zastavit a odvést ze scény. To samozřejmě není často možné, a tak dav mladých chlapců, včetně majitelů zápasících zvířat, mnohdy pronásleduje běžící zápasníky na vzdálenost někdy i více než sta metrů. Člověk neznalý zdejší kultury by si snad mohl i pomyslet, že mladíci dohlížející na průběh zápasů si moc nepoštěstili. Avšak pro ty, kdož se mohou pyšnit červenou páskou, je takovýto post údajně poctou. Ostatním účastníkům a přihlížejícím není dovoleno hnát se za prchajícími býky. Někdy se zápas, zvláště pak u finálních kol, kdy proti sobě stojí dva „šampióni", prodlouží, a dokonce může skončit i zraněním jednoho nebo i obou zvířat. Místní tradiční býčí zápasy je možno zhlédnout rovněž v regionální televizi, anebo si jejich záznam zakoupit na DVD a zápasem se pak kochat z pohovky vlastního domova.

Tradiční originální kroj lidu Miao

Jazyk a písmo

Co se týče jazyka národnostní menšiny Miao, je tento od standardní spisovné čínštiny naprosto odlišný a pro příslušníky národnosti 汉族 Chan-cu (etničtí Číňané neboli Chanové), ale i jiných národnostních menšin, zcela nesrozumitelný. V současnosti se v mluveném jazyce Miao zřejmě vyskytují i jistá slova ze standardní čínštiny přejatá (z mé zkušenosti tomu tak bylo například u názvů některých států či u slov přejatých do standardní čínštiny z jiných jazyků). Výslovnost takovýchto výrazů je buďto zachována anebo pozměněna (například odchylkou v tónu). Jazyk Miao má údajně šest, dle neoficiálních zdrojů pak až osm různých tónů. Faktem však zůstává, že písmo postupně zaniklo (k edukativním a badatelským účelům existuje zřejmě jen transkripce latinkou). Lidé čínské národnosti Miao jsou tudíž pro zápis své mluvy nuceni přejít na v současnosti na pevninské Číně užívané zjednodušené čínské znaky – respektive standardní čínštinu (dnešní čínské znaky se k zápisu jazyka etnika Miao příliš nehodí). Zvláště starší generace Miao tak jsou, díky dříve omezenému přístupu ke vzdělání, od-

Tradiční býčí zápasy lidu Miao

kázány čistě jen na jazyk mluvený. Při svém pobytu v rodině lidu Miao jsem se při komunikaci s rodiči svého čínského spolužáka tedy samozřejmě nevyhnul jisté jazykové bariéře. Jelikož spolužák i jeho mladší sestra (čínské národnostní menšiny mohou mít více než jedno dítě, kvůli privilegiím se na ně totiž nevztahuje teprve nedávno zrušená „Politika jednoho dítěte", sloužící k regulaci čínské populace) tvoří v dané rodině vůbec první generaci, jež začala získávat v dnes již po celé Čínské lidové republice zavedené povinné vzdělání ve standardní čínštině, zachovává si domácnost i nadále tradiční jazykové prostředí. Mimochodem, co se týče čínských národnostních menšin obecně, generace mého spolužáka ovládají již v naprosté většině případů standardní čínštinu slovem i písmem a mimo to většinou (záleží na prostředí a podmínkách) nezapřou ani svůj mateřský dialekt či jazyk (tedy jazyk příslušné národnostní menšiny). Aby toho nebylo málo, lidé pocházející z různých koutů Číny hovoří také svým regionálním dialektem (nářečím), jímž se hovoří většinou jen v dané oblasti a který je místo od místa samozřejmě odlišný. Prakticky to pak znamená, že mladí příslušníci národnostních menšin obecně užívají svého rodného jazyka či dialektu v domácím prostředí (okruh totožné národnostní menšiny – zejména tedy mluvený jazyk), standardní čínštiny užívají pak ve školách, při komunikaci s Číňany z jiné oblasti či jiné části země, anebo i s cizinci, kteří hovoří čínsky. Na dialekt regionální přichází řada v případě, kdy je zapotřebí komunikovat s krajany anebo lidmi žijícími v téže oblasti či jejím blízkém okolí, již přitom zpravidla nejsou příslušníky stejné národnostní menšiny. Navíc, i v samotném jazyce či dialektu jedné a téže národnostní menšiny často existují určité rozdíly (migrace či oddělenost svých příslušníků díky geografickým podmínkám). Je tedy možné, že například příslušník lidu Miao z provincie Kuej-čou si nebude zcela rozumět s příslušníkem téže menšiny z provincie Jün-nan. Zde opět pomůže standardní čínština.

Náboženství

Jistou část čínské národnostní menšiny Miao tvoří buddhisté, nemalý počet svou vírou vyznává i Ježíše Krista. Zbytek příslušníků praktikuje hmongismus neboli Ua Dab (etnické náboženství typické pro Hmongy), taoismus a část lidu Miao je bez náboženství.

Pohostinnost

Lidé z menšiny Miao již na první dojem oplývají pohostinností a vlídným přístupem ke svým hostům. Ochotně vám poradí, neošidí vás, většinou mají milé vystupování a často odpovídají: „Není zač!" V restauracích si můžete po zaplacení jednorázového poplatku nabírat rýže tolik, kolik sníte.

Kultura a hudba

Příslušníci menšiny Miao milují tanec a zpěv. Písně jsou jemné a melodické, často jsou doprovázeny tradičním foukacím hudebním nástrojem zvaným 五声 wu-šeng a bubnem. Motivem je venkovský život, krásná příroda, v jejímž okolí národnost často žije, láska a podobně. Jisté druhy tance znázorňují robotu a práci na poli, a dokonce se při nich užívá i pracovního náčiní, čímž se jednoznačně demonstruje daná „lopota" aktéra.

Bydlení

Příslušníci etnika Miao obvykle obývají dřevěné domy, jež jsou svou architekturou unikátní. A navíc, ve většině případů se k postavení tradičního obydlí v zásadě neužívá hřebíků! Domy jsou zpravidla velmi prostě vybaveny, uvnitř se nachází mimo jiné kamna – jedna z nejdůležitějších položek celé domácnosti. V rámci celé jižní Číny není totiž k dispozici topení, takže ačkoliv zdejší zimní teplota obyčejně neklesá pod nulu, lidé se musí spoléhat na

>>>

kamna a dostatek oblečení. V moderněji zařízených domácnostech lze pak nalézt i elektrické podušky. Dále je domácnost vybavena dřevěnou lavicí a malými stoličkami, stolkem, postelí, nějakým tím kredencem a případně i televizí, která mimochodem obvykle není ani v těch chudších domácnostech nějakou raritou. To je tak zhruba vše. Rodina mého kamaráda patří k těm chudším a interiér místností zeje na první pohled prázdnotou. Tito lidé nemají snadné živobytí, ovšem jsou velice srdeční a skromní.

Stravování

Jelikož domovem lidu Miao je venkov, chovají tito často prasata a vepřové maso tak tvoří základ domácí kuchyně. Běžným pokrmem je prorostlé vepřové, které se na woku (speciální čínská hluboká pánev) či v hrnci osmahne společně s podomácku vyrobeným tofu (něco na způsob tvarohu ze sójového mléka) s masem uvnitř, takzvané 习豆腐 si-tou-fu. Přidají se natě mladého česneku a voda, popřípadě také drcené chilli papričky anebo z nich vyrobená ostrá pasta. Přílohou je rýže. Dalším běžným pokrmem je jídlo ve formě domácího 火锅 chuo-kuo („kotlík nad plamenem"), kdy se do nádoby s vroucí vodou vloží postupně nakrájené vepřové maso, si-tou-fu a pekingské zelí nebo jiná listová zelenina. Po krátkém povaření se jednotlivá sousta namáčí do ostré směsi (drcené chilli papričky se smíchají se solí, jarní cibulkou, přidá se trocha sójové omáčky a lžíce vývaru z hrnce).

Vesnická osada 西江 Si-ťiang

Tato vesnická osada je v celé provincii Kuej-čou, a snad i v celé Čínské lidové republice, ojedinělá. Má přes osm set let dlouhou historii a svým počtem přes pět tisíc obyvatel je údajně největší osadou národnosti Miao (rok 2011). Domy této vesnice se rozprostírají na kopcích, v údolí pak teče říčka 西江 Si-ťiang („Západní řeka"), odtud také název celé osady. Nachází se tu hlavní náměstíčko, kde se denně v odpoledních hodinách koná představení, při němž zdejší obyvatelé v tradičních kostýmech tančí, zpívají a hrají na hudební nástroje. Mezi kopci se také nalézají obchůdky s tradičními výrobky, stříbrem a pochutinami, restaurace, ale i banka či pošta, dále pak muzeum národnosti Miao, základní škola a nechybí tu ani hospůdky. Zdejší atmosféra je velmi příjemná a okolní příroda nádherná. Kolem vesnice jsou rozprostřena rýžová políčka, mezi nimiž vedou hráze. Místní chodí s kbelíky nebo košíky zavěšenými na tyči přes záda sem a tam, v říčce perou prádlo, děti ve vodě skotačí, mezi políčky se suší seno. Osada má svého starostu či stařešinu, který má vesnici pod svou správou a při různých jednáních ji zastupuje. Titul takového představitele se dědí. Jelikož jsou téměř všechny budovy ze dřeva, musí si místní obyvatelé dávat velký pozor, aby předešli zbytečnému požáru s možnými katastrofálními následky. Když už ale někdo požár způsobí, je souzen podle takzvaného „Pravidla čtyřikrát sto dvaceti ťinů (四个一百二十斤)": musí starostovi odevzdat 120 jinů rýže, 120 jinů masa, 120 jinů alkoholu a 120 jinů petard či třaskavin (sto dvacet jinů představuje zhruba šedesát kilogramů; číslo sto dvacet značí každý měsíc deset jinů). Dalším zajímavým zvykem je, že když vám hostitel nabídne rýžovou pálenku, jež se zde pije z býčího rohu, a vy ji přijmete, musíte ji vypít do dna. Pokud pít nechcete, je třeba dát ruce za záda. I přesto vás však bude hostitel nutit, abyste alespoň „trochu" ochutnali. Každá místní domácnost disponuje stejným druhem venkovního osvětlení, takže po setmění, kdy se pravidelně ve stejný čas rozsvítí naráz všechna světýlka, je na celou osadu shora z vyhlídky úchvatný pohled.

Místní speciality aneb Co se vyplatí ochutnat

Asi vůbec nejznámější lahůdkou národnosti Miao je ryba v nakyslé polévce, dochucená chilli kořením nebo chilli papričkami (酸汤鱼suan-tchang-jü). Z rybích pokrmů je dále poměrně známá vařená ryba přelitá směsí ostrého koření a posypaná nakrájenou jarní cibulkou (苗王鱼Miao-wang-jü). Ryby se ovšem nevyskytují na stolech tak hojně, jako je tomu v případě tofu s vepřovým masem uvnitř – výše zmíněné si-tou-fu. Jedná se o klasické tofu, do nějž se přidá vepřové maso, vytvoří se bochánek, který se nechá asi jeden až jeden a půl dne uležet a poté se po kusech peče na mírném ohni v keramických nebo plechových kamnech po dobu čtrnácti dní. Bochánek pak zvenku zčerná a uvnitř zrůžoví. Hotové tofu se před konzumací nakrájí na plátky a následně osmahne na woku, často s vepřovým masem – přílohou je rýže. Z dezertů se pak k ochutnání nabízí kapsičky z ručně-kladi-

Tradiční velkolepá svatba hlavních představitelů lidu Miao ve vesnické osadě Si-ťiang

vem tlučeného těsta (糍粑 c'-pa). Uvnitř je náplň z drcených arašídů, nakládané zeleniny a dalších přísad. Uhasit žízeň je možno proslavenou rýžovou pálenkou s obsahem alkoholu od třiceti osmi do čtyřiceti procent, jež se vyrábí ze dvou odrůd rýže a má tedy dvě varianty – nasládlou a silnější s vyšším obsahem alkoholu (米酒 mi-ťiou).

Veselé příhody

S pobytem v rodině mého čínského spolužáka ve vesnické osadě lidu Miao se mi pojí ještě dvě zábavné příhody. První z nich se mi přihodila při čekání na autobusové zastávce na předměstí městečka Kchaj-li, právě když jsme se přepravovali do zmíněné největší osady národnosti Miao s názvem Si-ťiang. V průběhu čekání na doslova prázdné zastávce procházela kolem postarší „tetina" nechanské národnosti (zřejmě příslušnice lidu Miao), a když v těchto končinách spatřila bílého cizince, neubránila se zvědavosti a přišla za mnou na „výzvědnou". Postarší paní se nějak výrazně nezaobírala existující jazykovou bariérou (mluvila jazykem nestandardní čínštiny, pravděpodobně jazykem lidu Miao anebo zdejším regionálním dialektem), jelikož se se mnou bez jakýchkoli zábran dala ihned do „konverzace". Při této příležitosti jsem musel využít „služeb" mého čínského kamaráda, aby mi řeč oné dámy vždy přetlumočil do spisovné čínštiny. Nechanská teta se zajímala o zemi mého původu a tázala se na to, zdali mi stačilo tři sta jüanů (tedy asi 1 200 korun českých) na uhrazení přepravy (čili zakoupení letenky, jak jsem jí musel později vysvětlit). Na tváři oné paní neustále zářil úsměv, jako by se naším „dialogem" náramně bavila, přičemž na závěr našeho „povídání" o geografii a reálných cenách mezinárodních letenek mne požádala o zazpívání některé z našich lidových písní. V ten okamžik jsem se pro změnu pousmál já s odvoláním na skutečnost, že nejsem „rozený zpěvák", čímž jsem měl v úmyslu vyhnout se potenciálnímu faux pas na odlehlé autobusové zastávce v „neznámých končinách". Paní se nakonec spokojila s faktem, že i Česká republika má spoustu krásných lidových písní a zcela spokojeně, obohacená o nové poznatky, si vykračovala původní trasou dál.

Tradiční kroj lidu Miao

Druhá příhoda se odehrála v poslední den mého pobytu v rodině Miao, kdy, po rozlučkovém večeru se členy rodiny u ohně (v jedné z místností domu) nad výborným domácím, patřičně nasládlým rýžovým alkoholem, jsme se ráno s čínským kamarádem přepravovali na městskou vlakovou stanici. Tehdy se nás totiž jeden z příbuzných kamaráda, zřejmě jeho mladý bratranec, rozhodl usadit na motocykl a na nádraží nás osobně dopravit. Vše by bylo hezké bez pomyšlení na přítomnost obtěžkávajícího příručního zavazadla, batohů a na skutečnost, že jsme celkem tři a nemáme helmy, což se však v Číně zatím nějak moc neřeší (tedy alespoň ne na vesnicích nebo v odlehlejších příměstských či méně rušných městských oblastech). Výsledná situace po utvrzení, že je vše „OK", tedy vypadala tak, že za řídítka stroje usedl bratranec, za ním seděl čínský spolužák s batohem, a za ním jsem byl naskládaný já s kufříkem za zády a batohem na zádech. Bratranec se pro „dobro všech" rozhodl, že nám ušetří čas a cestu si zkrátil přejezdem do prázdných pruhů protisměrné vozovky. V okamžiku, kdy přidával do ne zcela jasně viditelné zatáčky a kdy se ručička na tachometru pohybovala asi kolem šedesáti či sedmdesáti kilometrů v hodině, jsem se necítil zrovna nejlépe. Hlavou mi v tu chvíli probíhalo jen to, ať dorazíme na místo ve zdraví a co nejdříve. Při příjezdu do městečka Kchaj-li nás ihned na rožku jedné křižovatky odchytila hlídka místní policie a po řidiči žádala průkaz. Bratranec svým odvážným způsobem jízdy, a jakožto osoba zodpovědná za „někde vzadu" poněkud „stísněné" spolucestující, by si na místě zasloužil pokutu. Ovšem po detailnější prohlídce osádky vozu, kdy pan policista zjistil, že mezi cestujícími se vyskytuje i cizinec bílého původu, a s odvoláním se řidiče na to, že má tento „za úkol" nás včas dopravit na nádraží, nakonec příslušník policejních ozbrojených složek „přimhouřil očko" a s příkazem „teď už po svých" nás nechal bezpečně pěšky dojít do už jen vskutku kousek od nás se rozprostírající vlakové stanice.

Foto: autor textu ■

Legendární osobnosti taoismu

Taoismus bezpochyby představuje původní čínské náboženství i filozofický směr. I když se formoval již dávno před naším letopočtem, oficiálně začal být uznáván až před 1 800 lety. Navazuje na starověkou tradici uctívání přírody a předků. V historii tohoto náboženství se vytvořilo mnoho frakcí, které se postupně vyvinuly ve dvě hlavní, Čchuan-čen a Čen-i. Tyto frakce měly velký vliv především u národa Chan. V současnosti působí v Číně kolem 1 500 taoistických klášterů, ve kterých žije více než 25 tisíc taoistických mnichů a mnišek.

Lao-c'

Za jednu z hlavních postav stojících v počátcích taoismu je považován Starý mistr, Lao-c', známý také jako Lao Tan – „Staré velké ucho", původním příjmením Li, jménem Er. O jeho datu narození a smrti a také o jeho životě toho moc nevíme, dochovaly se spíše jen legendy. Údajně žil ve státě Čou na konci období Jara a podzimu. Říká se, že byl mohutné postavy, měl velké uši a široké čelo. Ve svém rodném státě pracoval jako archivář a vedl prostý, skromný život. Věhlas o jeho moudrosti se rozšířil daleko za hranice, dokonce ho osobně vyhledal i Konfucius, aby se od něj poučil. Později Lao Tan pozoroval, že královská dynastie Čou slábne a také práce v archivu jej již hodně unavovala. Odjel tedy z hlavního města Luo-jangu a vydal se na západ. Dojel k průchodu Chan-ku. Strážce průsmyku ho poznal, byl zarmoucen, že Starý mistr odchází ze státu a že se s ním ztratí i jeho moudrost. Požádal ho proto o poučení. Lao Tan tedy vypracoval svazek o pěti tisíci znacích nazvaný Tao-te-ťing – Kniha o Tau a ctnosti, pak sedl na buvola a odjel neznámo kam. Podle některých žil 60 let, podle jiných se dožil 200 let. Kdo ví.

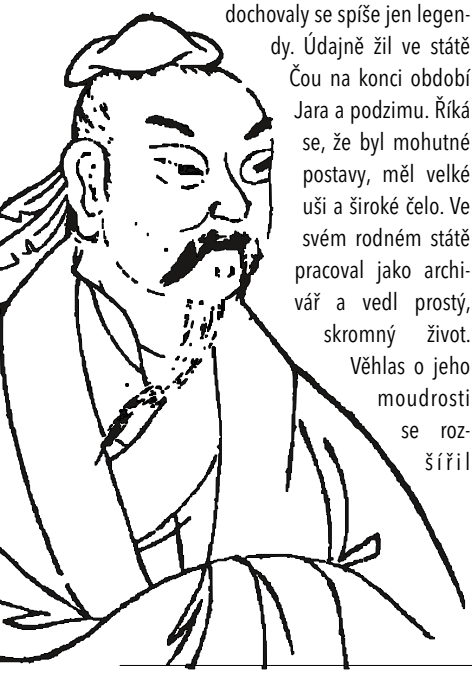

Kniha o Tau a ctnosti představuje základní text taoistického učení a významné dědictví čínské starověké kultury. Ústředním pojmem celého učení je „Tao", doslova „stezka" nebo „cesta", v taoismu představuje také princip, konečnou příčinu všech konkrétních věcí. Lao-c' pozoroval přírodní změny i mezilidské vztahy a pojem Tao ještě víc rozvedl. Existence žádné věci nebo jevu na světě není náhodná, vše souvisí se vším, všemu vládnou univerzálně platné zákonitosti Taa a všechno se neustále transformuje a je v pohybu. Jeho dílo se ve velké míře věnuje také způsobům vedení státu, kniha byla vlastně napsaná spíše pro panovníka než pro prostý lid. Jeho myšlení zaujímá v historii čínské filozofie důležité postavení, ovlivnil mnoho pozdějších pokrokových myslitelů i reformátorů.

Čuang-c'

Asi dvě století po Starém mistrovi se objevil další velice významný filozof taoismu - Čuang-c´, jiným jménem Čou, ze státu Sung. Žil ve 4. století před n. l., tj. v období Válčících států. Proslul hlubokou moudrostí a upřímností, měl rád přírodu a ignoroval morální pravidla královské a šlechtické vrstvy. Král státu Čou mu nabízel místo ministra, sliboval mu i lákavé bohatství, ale Čuang-c' tyto pocty odmítl i za cenu toho, že ztratí své postavení a po zbytek života bude žít velice skromně. Pohrdal světskou slávou i službou vládnoucímu dvoru.

Jeho dílo je zajímavé z filozofického i literárního pohledu. Psal různé příběhy, podobenství i eseje, ve kterých přibližoval taoistické nahlížení na svět velice živým a barvitým jazykem. Podává životní filozofii formou pochopitelnou i běžnému člověku.

Celkem se dochovalo 33 kapitol rozdělených do tří částí: vnitřní kapitoly, vnější kapitoly a jiné články. Vnitřní kapitoly napsal s největší pravděpodobností Čuang-c' osobně, ostatní napsali pravděpodobně jeho žáci. Kniha Čuang-c´ měla velký vliv v období Wej a Ťin v 3. až 5. století n.l. Za dynastie Tchang (618 - 907 n. l.) se stala oficiální klasikou taoismu.

Zdroj: CRI ■

Vybírání jmen pro děti v čínském stylu

Novorozenci přinášejí radost, ale také starost s volbou správného jména. O důležitosti vhodného jména nepochybuje žádný Číňan, proto rodiče ze všech sil vymýšlí pro své děti šťastná jména. „Je lepší naučit své děti řemeslo, než jim dát tisíc zlatých; je lepší dát jim dobré jméno, než je naučit řemeslo," říká se v reklamě na portálu 99qumingzi.com, což jsou populární webové stránky poskytující poradenské služby pro výběr jmen.

Před desítkami let se čínští rodiče starali o jména méně. „Důvodem bylo asi to, že lidé nebyli tak vzdělaní, takže se stávalo, že pojmenovali své děti opravdu nevhodně," řekla Chu Wej-ning, vedoucí oddělení pro rodinnou registraci v novém obvodu Chung-ku-tchan v hlavním městě provincie Ťiang-si, v Nan-čchangu. Její tým se zabývá registračními doklady pro novorozence. Chu Wej-ning, která zde pracuje už 20 let, řekla, že v posledních dvou desetiletích se lépe vzdělaní rodiče začali více zajímat o to, jaké jméno vybrat pro své potomky, a dokonce jsou i ochotni za pomoc zaplatit.

Podle čínského zvyku nemohou děti dostat stejné jméno, jaké už má někdo z příslušníků starší generace v rodině. Navíc mladí rodiče neradi dávají svým dětem stejná jména jako mají ostatní. „Jedinečnost je nový standard. Mnoho lidí používá složité čínské znaky, jen aby se odlišili od jiných," řekla Chu. Snaha vyhnout se opakování jména je obtížný úkol.

Od 1. ledna roku 2016 Čína uvolnila svou politiku jednoho dítěte, takže všechny manželské páry mohou mít dvě děti. V minulém roce se narodily miliony dětí, a jak je pojmenovat se stalo sladkým bolehlavem. „Jméno nemůže být nevkusné ani podivné. Mělo by znít hezky, ale především musí být odlišné od ostatních," řekla Wang Čchun-chua, třicetiletá matka, které se v listopadu loňského roku narodil chlapec. Její starší dceři je sedm. Wang strávila týdny hledáním v čínských slovnících, aby našla to pravé a pěkné jméno pro svého syna. Různé možnosti konzultovala s manželem a se svými příbuznými, které požádala, aby hlasovali. Nakonec rozhodla: „Pojmenujme ho Jü-süan, doslova „působící impozantně", toto jméno má pěkný význam a v mém okolí není obvyklé."

Jak se ale ukázalo, podle průzkumu společnosti nabízející služby v oblasti určování jmen, Čchi-ming-tchung, který provedla ve spolupráci s Univerzitou Tsinghua, Jü-süan je obvyklé jméno. V roce 2015, kdy se narodilo 5,4 milionů dětí, to dokonce bylo čtvrté nejčastější chlapecké jméno.

NOVÝ TREND

„Jména odráží národní kulturní trendy, které se neustále mění," řekla Chu. Před třiceti lety se dětem dávala jména jako Wej – „Velkolepý", Aj-kuo – „Milující vlast" nebo Siou-li – „Jemně krásná", nyní jsou naopak oblíbená jména Čchen-si – „Sluneční paprsky" a Chao-žan – „Spravedlnost". V roce 2015 se v Chung-ku-tchan, kde pracuje Chu, narodilo 4.034 miminek. Od ledna do listopadu roku 2016 se narodilo 4.695 novorozenců, což představuje meziroční nárůst o 16,38 %. Některé policejní obvody v Číně vyvinuly internetové systémy, které ukazují, zda bylo nové jméno již použito, a pokud ano, kolika lidmi. Oddělení paní Chu nenabízí takové služby, ale paní Chu uvedla: „Radím rodičům, aby nepoužívali extrémně neobvyklé znaky, protože se může stát, že je nerozpoznají bankovní systémy a systémy sociálního zabezpečení."

Čang Žu-sin, vedoucí registru jmen, řekl, že dříve lidé používali častěji jednoznaková jména, ale v současné době jsou stále populárnější jména se dvěma znaky, a to především proto, aby se předešlo jejich opakování. Podle zprávy se 299 025 lidí, což se skoro rovná populaci Islandu, jmenuje příjmením Čang a osobním jménem Wej, což se stalo také nejčastěji užívaným jménem. Druhé nejčastější je Wang Wej, které sdílí 290 619 lidí. Mladší rodiče, kteří jsou více ovlivněni moderní kulturou, včetně romantických filmů a populárních televizních seriálů, si oblíbili jméno C'-süan, časté jméno různých hrdinů nebo hrdinek. „Když byl můj syn C'-süan hospitalizován v nemocnici, na stejném pokoji s ním leželi další čtyři C'-süanové," řekla jedna matka.

Stejně v Tibetské autonomní oblasti se vyvíjí snaha vyhnout se opakování jmen. Vysokoškolská studentka z Tibetu Doje Drolma řekla, že někteří její přátelé mají dlouhá jména jako Tenzingendenlesh.

V Tibetu se děti často pojmenovávají po vysokopostavených mniších, žijících buddzích nebo starších členech rodiny.

DOBRÝ OBCHOD

S uzákoněním politiky druhého dítěte zažívá boom jmenné poradenství. Osmapadesátiletý Tuan Lin-kang, odborník na jména z provincie Ťiang-si, si před pěti lety založil poradenskou firmu. „Tehdy jsem třeba měsíc neměl žádnou zakázku," řekl. Tuan, který zvýšil svou odbornost studiem u jednoho pekingského mistra „I-ťingu" – Knihy proměn, účtuje každému klientovi 600 jüanů, asi 2 200 Kč, za 24 různých jmen, ze kterých si mohou rodiče vybrat. „Má pověst se rychle šíří. Teď mám dvě až tři objednávky týdně," řekl. Tuan bere při výběru jména v úvahu pět elementů – kov, dřevo, vodu, oheň a zemi – které souvisí s datem a časem narození dítěte. „Jméno může dítěti vynahradit element, který mu chybí, a tak mu přinést štěstí," řekl.

Jméno je důležité, proto jsou čínští rodiče ochotni za pomoc při výběru jména zaplatit. A mají zájem také o anglická jména. Beau Rose Jessup z Velké Británie založila webové stránky Specialname.cn, na kterých nabízí poradenství ohledně anglického jména pro čínské novorozence. Portál uvádí, že pomohl vybrat jména už pro 295 379 dětí. „Anglické jméno, které dáte svému dítěti, změní jeho budoucnost," inzeruje tento portál.

Zdroj: CRI ■

PRO ZAJÍMAVOST

V dávných časech se na správnou volbu jména velice dbalo. Podle čínské filozofie se člověk rodí spojením esence Nebes a Země, proto i jeho jméno mělo v prvé řadě vyjadřovat úctu k Nebesům a Zemi, k duchům a bohům. Vhodné jméno mělo svého nositele chránit před démony a škodlivými silami, a zároveň mu mělo zajistit šťastný osud. A naopak, nešťastně zvolené jméno mohlo osud dané osoby neblaze ovlivnit.

V kmenových osadách bylo určování jmen výsadou šamanů, kteří u toho prováděli speciální obřady. Později tato výsada přešla na mnichy. Prostý lid však na složité obřady neměl dostatek prostředků, takže jméno pro novorozeného člena vybírala hlava rodiny. Nebylo ani tak důležité, jestli jméno zní hezky nebo ne. Čínština je jazyk logografický, každé slovo se zapisuje samostatným znakem. Důležitý byl tedy i obraz, který se za daným zvukem schovává.

INZERCE201740001

INZERCE201740002

Mnich z hor Lao-šan

V jedné z nejznámějších čínských knih vyprávějících podivné příběhy, zvané „Zkazky o šesteru cest osudu", bylo zaznamenáno mnoho zajímavých příběhů. Mezi nimi najdeme i příběh o taoistickém mnichovi z hor Lao-šan.

Příběh vypráví, že na břehu moře stály hory jménem Lao-šan a na ní bydlel jeden nesmrtelný. Lidé ho nazývali mnich Laošanský. Říkalo se, že mnich Laošanský umí mnoho zázračností, které obyčejní lidé nesvedou. V městě vzdáleném 900 mil od této hory žil člověk jménem Wang Sedmý. Wang Sedmý měl už od malička rád kouzla a doslechl se, že mnich Laošanský jich umí spoustu. Proto dal sbohem domovu a vydal se na cestu za mnichem. Když dorazil k hoře, potkal taoistu a dal se s ním do řeči. Usoudil, že skutečně má neobyčejné schopnosti. Poprosil ho tedy, zdali by ho nevzal do učení. Mnich si ho změřil od hlavy až k patě a pravil: „Koukám, že jste od malička rozmazlovaný, bojím se, že nesnesete těžkosti." Wang Sedmý ho prosil znovu a znovu, až mnich souhlasil.

V noci se Wang Sedmý díval z okna na měsíc a myslel na to, jak se sám brzy naučí taoistickému umění a v srdci pocítil nevyslovitelnou radost. Druhý den ráno přiběhl za svým mistrem pln očekávání, že mu mistr začne předávat své umění. Kdepak by se nadál, že mu mistr dá do ruky sekyru a poručí mu, aby šel s ostatními do hor na chrastí. Wang Sedmý byl z toho velmi rozmrzelý, ale nezbylo mu než poslechnout. Na hoře rostly mezi balvany pouze trny, sluneční světlo tam nepronikalo, a tak měl Wang Sedmý za chvíli ruce a nohy plné modřin.

Než se nadál, uběhl měsíc a na jeho údech se už vytvořily zatvrdlé mozoly. Už nemohl dále vydržet těžkou práci každodenního sbírání chrastí a začaly ho napadat myšlenky na návrat domů. Večer, když se společně s ostatními vrátili do kláštera, spatřil mistra, jak vesele klábosí a opíjí se se s dvěma hosty. Byla už tma, ale uvnitř ještě nerozsvítili světla. Viděl, jak mistr vzal list bílého papíru, vystřihl z něj kolo jako zrcadlo a přilepil jej na zeď. Za krátkou chvíli se papír rozzářil jako paprsky měsíce a ozářil celou místnost. Jeden z hostů pak poznamenal: „Dnes je tak krásný večer a když už spolu tak radostně pijeme, měli bychom se všichni nějak společně rozveselit." Mistr vzal konvici s vínem, dal ji svým žákům a poručil jim, aby ji celou vypili až do dna. Wang Sedmý si pomyslel: „Tady je nás tolik a taková malá konvička, cožpak by nám to mohlo stačit?" Všichni si s důvěrou i pochybami vzali konvičku a nalili si víno do misky. Co se však nestalo, ať rozlévali, jak rozlévali, konvička byla pořád plná. Wang Sedmý byl v duchu velice překvapen. Za chvilku řekl druhý host: „I když dnes měsíc tak krásně svítí, pozorovat jeho paprsky a pít, to nemá smysl, kdyby tak někdo zatančil, to by byla jiná." Mistr s úsměvem vzal jednu jídelní hůlku a dotkl se s ní bílého papíru. Najednou se v měsíčním svitu objevila dívka velká asi jako loket. Jakmile dopadla na zem, ihned narostla do výšky dospělé ženy. Měla útlý pas a běloskvoucí kůži, roztančila se a rozezpívala. Jak dozpívala první píseň, vznesla se do vzduchu, skočila na stůl, a když všichni vydechli údivem, už byla zase proměněná zpátky v jídelní hůlku. Když to viděl Wang Sedmý, zůstal sedět s otevřenými ústy, oči doširoka otevřené. Jeden z hostů tehdy řekl: „Jsem skutečně šťasten, ale musím se již vrátit." Proto mistr a oba hosté skončili s pitím a odešli směrem k měsíci. Záře měsíce pomalu dohasínala, žáci zapálili svíčky a bylo vidět jen, jak mistr sedí sám a hosté se poděli nevěda kam. Na stole zůstaly jen zbytky jídla a pití.

Uběhl další měsíc a mistr stále nepředal žádné ze svých kouzel. Ve Wangovi Sedmém to již vřelo, takže šel vyhledat mistra. Když ho spatřil, řekl mu: „Váš žák přišel z daleka a ještě jste mě nenaučil, jak

INZERCE 201740003

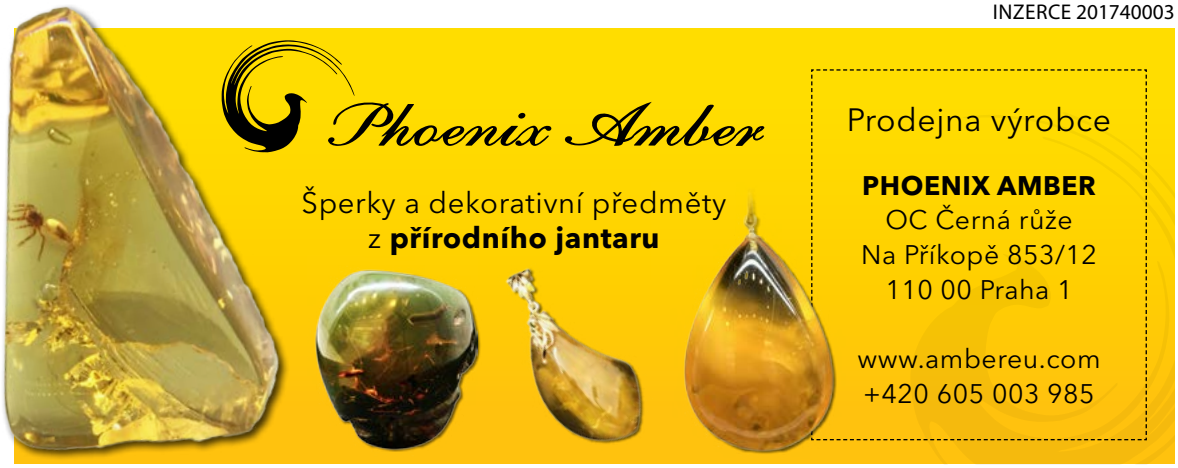

si prodloužit život. Naučte mě tedy něco menšího, i s tím budu spokojen." Mistr se usmál a neodpovídal. Wang Sedmý se rozzlobil a hrubě spustil: „Tady vstávám brzy ráno a vracím se až večer, chodím na chrastí a sekám trávu, nikdy jsem nezažil tolik útrap." Mistr s úsměvem pravil: „Již dříve jsem předpovídal, že nevydržíte útrapy a skutečně je tomu tak. Zítra ráno se vraťte domů." Wang Sedmý začal žadonit: „Prosím vás, mistře, naučte mě něco malého, aby moje cesta sem nebyla zbytečná." Mistr se ho zeptal: „A jaké kouzlo se chcete naučit?" Wang Sedmý řekl: „Často jsem vídával, jak, mistře, jdete po cestě a ani zeď vás nezastaví. Naučte mě tedy toto." Mistr se usmál, souhlasil a poručil Wangovi Sedmému, aby dělal to, co on. Přišli k jedné zdi, mistr prozradil Wangovi zaklínadlo a řekl mu, aby ho vyslovil nahlas. Když ho Wang Sedmý dořekl, ukázal na něj mistr prstem a vykřikl: „Projdi zdí!" Wang Sedmý stál před zdí, nohy se mu klepaly a neodvažoval se jít vpřed. Mistr znovu vykřikl: „Zkus to, vejdi tam." Wang Sedmý opět ušel několik kroků a zase se zastavil. Mistr neradostně řekl: „Skloň hlavu a běž vpřed!" Wang Sedmý svraštil čelo a rozběhl se. Ani nevěděl jak, ocitl se na druhé straně zdi. Byl štěstím celý bez sebe a začal mistrovi o překot děkovat. Mistr mu řekl: „Až se vrátíš domů, chovej se jako správný člověk, jinak kouzlo nebude úspěšné."

Když se Wang Sedmý vrátil domů, zavolal na ženu a řekl jí: „Potkal jsem nesmrtelného a ten mě naučil kouzlo, teď mohu procházet zdí." Žena mu nevěřila, řka, kde že by bylo něco takového možné. Wang Sedmý proto zarecitoval zaklínadlo a rozběhl se proti zdi. Bylo slyšet jen ránu, jak Wangova hlava narazila do zdiva a on spadl na zem. Manželka ho zvedla a viděla, jak má na čele ohromnou jizvu. Wang Sedmý sklonil hlavu a vypadalo to, jako by mu z rozbité hlavy vycházel vzduch. Manželka mu starostlivě, ale se smíchem pověděla: „Na světě jsou kouzla, ale takový jako ty se je za dva tři měsíce nemůže naučit." Wang Sedmý se rozvzpomenul na večer, kdy zcela jasně prošel zdí, a roznítily se v něm pochybnosti, že ho mistr podvedl. Tak mu od plic vynadal a od té doby se stal člověkem, který se vůbec neučil kouzlům.

Zdroj: CRI ■

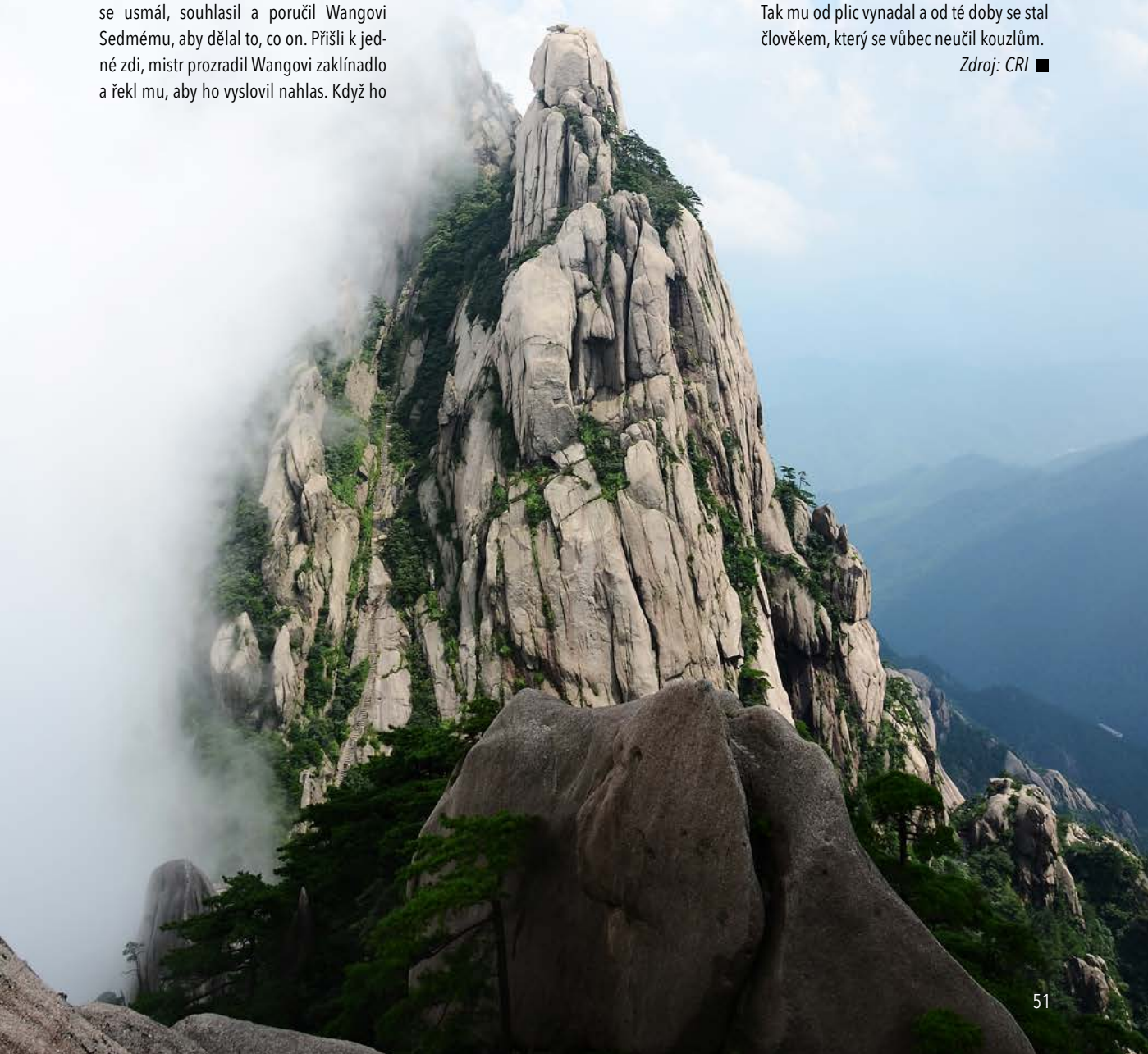

中国国际广播电台
CHINA RADIO INTERNATIONAL

中国国际广播电视网络台
CHINA INTERNATIONAL BROADCASTING NETWORK

Čínský rozhlas pro zahraničí (CRI) je státní rozhlasovou stanicí, která jako jediná z čínských stanic vysílá do celého světa. CRI zahájil svoji činnost 3. prosince 1941 a od té doby tuto činnost neustále rozšiřuje. V současné době má v zahraničí 32 zpravodajských kanceláří a vysílá v 61 jazycích, stal se tedy mezinárodní mediální organizací, která disponuje obrovskou informační sítí. Cílem CRI je seznámit svět s Čínou i Čínu se světem a posílit vzájemné poznání a porozumění.

Česká sekce CRI funguje od roku 1968. Kromě vysílání na krátkých vlnách, vysílala od roku 2004 do roku 2016 i na středních vlnách. Od prosince 2003 byly oficiálně uvedeny do provozu také webové stránky v českém jazyce, kde najdou čtenáři spoustu zajímavých článků o kultuře, tradicích, umění a také o aktuálním dění v Číně i v zahraničí.

Vysílání do éteru

České vysílaní CRI zachytíte denně na krátkých vlnách:

SEČ 20:00-20:30/ SELČ 21:00-21:30
na frekvenci: 7325kHz, 7415kHz, 9515kHz

SEČ 20:30-21:00/ SELČ 21:30-22:00
na frekvenci: 7305kHz/43.27m, 7415kHz/25.48m

SEČ 12:00-13:00/ SELČ 13:00-14:00
na frekvenci: 13685kHz, 15225kHz/19.7m, 17570khz/17.07m

na středních vlnách:

SEČ/SELČ 23:30-00:30 na frekvenci: 1458kHz

Czech service
16A ShijingshanRoad
Beijing 100040 China
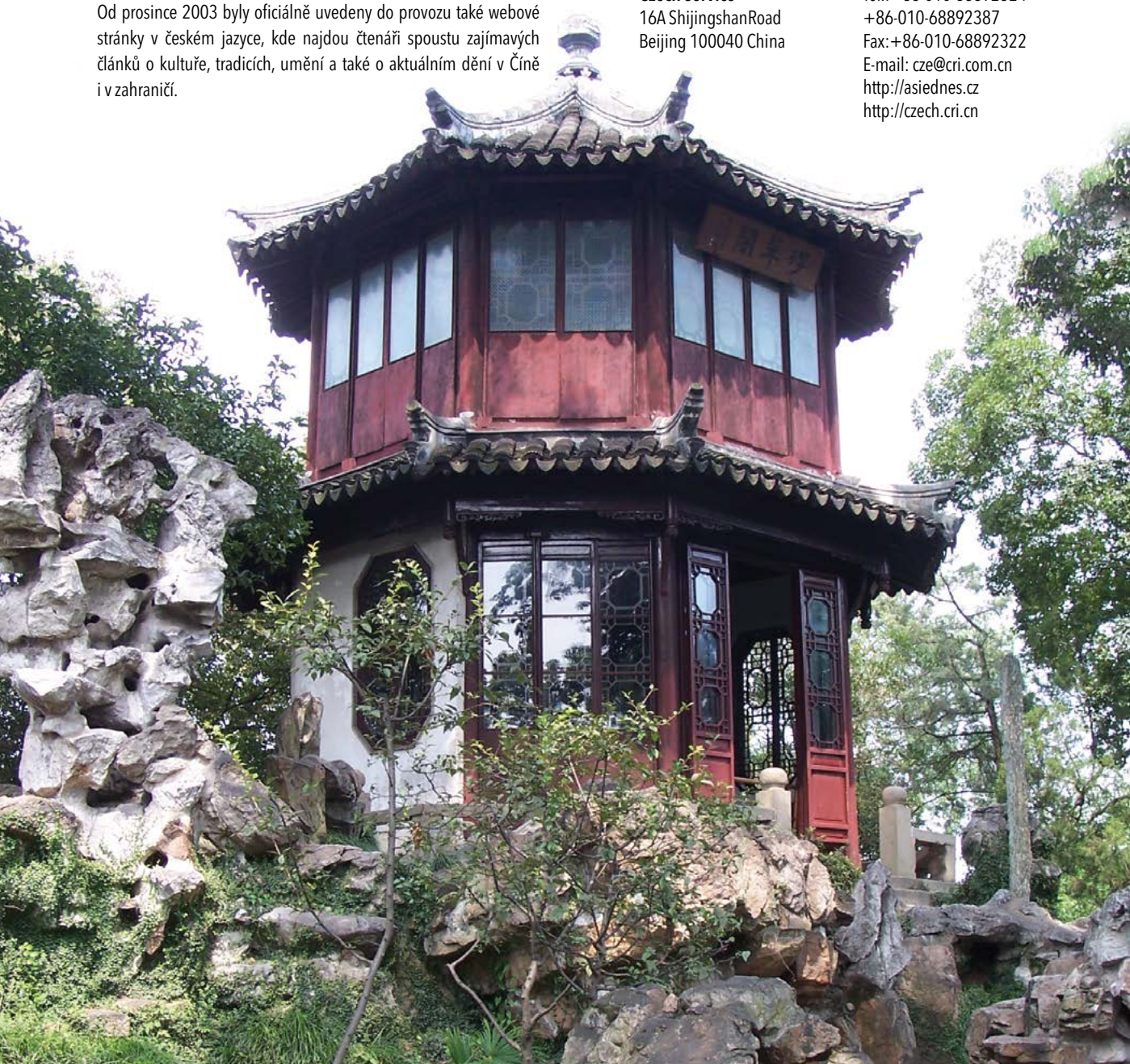
Tel.:+86-010-68892324
+86-010-68892387
Fax:+86-010-68892322
E-mail: cze@cri.com.cn
http://asiednes.cz
http://czech.cri.cn